

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Ústav zdravotnického managementu

Mgr. Kamila Janišová

**Analýza nákladů na získání kreditů v rámci jednoho
registračního období fyzioterapeuta v ČR**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D.

Olomouc 2010

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Název práce:

Analýza nákladů na získání kreditů v rámci jednoho registračního období fyzioterapeuta v České republice

Název práce v AJ:

Cost analysis of gaining credits within a registration period of physiotherapist in the Czech Republic

Datum zadání: 2006-04-10

Datum odevzdání: 2010-04-30

Vysoká škola, fakulta, ústav: Univerzita Palackého v Olomouci,
Fakulta zdravotnických věd
Ústav zdravotnického managementu

Autor práce: Janišová Kamila

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Petra Bastlová

Abstrakt v ČJ:

V souvislosti s povinností fyzioterapeutů se kontinuálně vzdělávat dle zákona č. 96/2004 Sb. byla vypracována diplomová práce, která se zabývá legislativními podmínkami pro výkon povolání fyzioterapeuta v ČR, celoživotním vzděláváním, platovými podmínkami fyzioterapeutů a především náklady spojenými s kontinuálním profesním rozvojem. Analýza nákladů na celoživotní vzdělávání, spojené se získáváním kreditů, byla provedena pomocí dotazníkového šetření a dále pomocí analýzy cen certifikovaných kurzů. Získaná data podávají informace o výši finančních prostředků, které fyzioterapeuti investují do svého vzdělávání a o podílu zaměstnavatelů na financování profesního růstu svých zaměstnanců. Z výsledků lze usuzovat, že samotní fyzioterapeuti mají zájem na svém vzdělávání. Zároveň data naznačují, že zaměstnavatelé nemají dostatečný zájem o zvyšování kvality a bezpečnosti poskytovaných služeb a péče o pacienta tím, že zajistí kvalifikované fyzioterapeuty, kterým umožní profesní růst a odpovídající finanční ohodnocení.

Abstrakt v AJ:

This thesis was elaborated in connection with the obligation of physical therapists to continually educate themselves, according to Law No. 96/2004. It deals with the legislative conditions for the profession of physiotherapist in the CR, lifelong learning of physiotherapists, salary conditions, and especially the costs connected with the continuous professional development. Analysis of the costs of lifelong learning, associated with credits collecting was carried out by using a questionnaire and also by analyzing the prices of certified courses. Obtained data provide information on the amount of financial resources which physiotherapists invest in their training and the share of employers to fund their employees' professional growth. The results suggests that physiotherapists themselves have an interest in their education. At the same time, data suggest that employers do not have sufficient interest in improving the quality and safety services and patient care by providing the qualified physiotherapists, who will be allowed a professional development and will obtain adequate salaries.

Klíčová slova v ČJ: fyzioterapeut, registrace, kredity, náklady na celoživotní vzdělávání, kontinuální profesní růst

Klíčová slova v AJ: physiotherapist, registration, credits, cost of life-long learning, continuous professional development

Rozsah: 104 stran, 7. příloh

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

Jeseník 30. 4. 2010

Děkuji Ing. Jaroslavu Zlámalovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce. Za statistické zpracování dat děkuji Mgr. Janě Zapletalové, Dr. a Mgr. Kateřině Langové, Ph.D.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 FYZIOTERAPIE	10
1.1 Definice fyzioterapie.....	10
1.2 Koncepce oboru fyzioterapie	11
1.3 Vymezení činností fyzioterapeuta	11
1.4 Profesní organizace.....	16
1.4.1 Činnost UNIFY	17
1.4.2 Členství v UNIFY	17
1.4.3 Postup UNIFY při udělování souhlasných stanovisek	18
2 VZDĚLÁVÁNÍ V OBORU FYZIOTERAPIE	19
2.1 Kvalifikační vzdělávání fyzioterapeutů	19
2.1.1 Vzdělávání fyzioterapeutů v zahraničí	22
2.2 Celoživotní vzdělávání	24
2.2.1 Formy celoživotního vzdělávání.....	27
2.2.2 Kreditní systém	30
2.3 Specializační vzdělávání.....	32
3 REGISTRACE.....	41
3.1 Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta	42
3.1.1 Získání odborné způsobilosti k výkonu povolání fyzioterapeuta	43
3.1.2 Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.....	44
3.1.3 Zkouška k ověření způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu.....	45
3.1.4 Zamítnutí a odejmutí osvědčení.....	46
3.2 Registr zdravotnických pracovníků	47
4 PLATOVÉ PODMÍNKY PŘI VÝKONU POVOLÁNÍ FYZIOTERAPEUTA...48	
5 VÝZKUM.....	50
5.1 Hypotézy a výzkumné otázky.....	50
5.2 Metodika výzkumu	52
5.3 Interpretace výsledků dotazníků	54

5.4	Ověření platnosti hypotéz	64
5.5	Výzkumné otázky	74
DISKUZE		78
ZÁVĚR		84
LITERATURA A PRAMENY		85
ZKRATKY SEZNAM		91
OBRÁZKY SEZNAM		93
TABULKY SEZNAM		94
PŘÍLOHY SEZNAM		95

ÚVOD

V souvislosti s přistoupením České republiky do společenství států Evropské unie nastala povinnost přizpůsobit se legislativní požadavkům EU. V posledních letech proto proběhly v České republice výrazné legislativní změny, v podobě zákona č. 96/2004 Sb. a s ním souvisejících vyhlášek a nařízeních vlády, které přinesly mnoho změn v dosavadním systému vzdělávání a ve výkonu povolání nelékařských zdravotnických pracovníků. Registrace a z ní vyplývající práva a povinnosti a přesun vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků na vysoké školy jsou těmi stěžejními změnami uskutečněnými zákonem o nelékařských zdravotnických povoláních.

Fyzioterapie je zdravotnický obor, který se soustřeďuje na návrat nemocného zpět do aktivního života, nezastupitelnou roli hraje v oblasti prevence. Často však dochází k záměně pojetí oboru fyzioterapie za všeobíhající pojem rehabilitace. V systému zdravotnictví a ve společnosti stále není doceněná odbornost fyzioterapeutů. Často jsou fyzioterapeuti nesprávně oslovoováni jako sestřička, rehabilitační sestra nebo rehabilitační pracovník. Fyzioterapeut by měl být vzdělaným partnerem lékaře. Bohužel však jen několik málo lékařů respektuje názor fyzioterapeuta a považuje ho za vzdělaného kolegu (partnera).

Povolání fyzioterapeuta je spíše posláním a službou druhým jak uvádí Pavlů a Vacková¹, proto by měl fyzioterapeut přistupovat ke své práci pozitivně. Dále uvádí, jaké vlastnosti by měl mít dobrý fyzioterapeut: schopnost trpělivě naslouchat, jednat s lidmi, empatie, laskavost, dostatek sebedůvěry, vyšší úroveň sebepoznání a frustrační tolerance, nezaulatost a schopnost udržet si odstup od problému. Cílem fyzioterapeuta by mělo být dávat a ne brát. V současné době jsou však více preferovány hodnoty materiální a mírou úspěchu člověka je množství peněz, které umí vydělat. V případě fyzioterapeuta je množství peněz, které je schopen vydělat relativně malé k poměru toho, co do vzdělávání investuje. Techniky, koncepty a kurzy pro obor fyzioterapie jsou velmi specifické, odborné a značně nákladné. Pro používání a vykazování všech

¹ PAVLŮ, D., a VACKOVÁ, V., Slovo prezidentky a viceprezidentky, *Bulletin*, 2010, č. 92, s. 3.

technik v praxi je nutné mít doklad o absolvování kurzů. Navíc platná legislativa diskriminuje vysokoškolsky vzdělané fyzioterapeuty při zařazování do platových tříd.

Celoživotní vzdělávání bylo vždy povinné, v současnosti je však dané zákonem a vzdělávání se mnohdy stává jen pouhým honem za kredity. Podstatou vzdělávání však není množství získaných kreditů, nýbrž kvalitní péče a získávání nových poznatků. Jak uvádí Ivanová je jednoznačně prokázán vzájemný vztah mezi úrovní vzdělávání, odbornou kvalifikací a kvalitou zdravotní péče.²

Cílem mé práce je vyhodnotit dopady registrace do života fyzioterapeuta, především zhodnotit finanční náročnost celoživotního vzdělávání. Práce by měla sloužit především samotným fyzioterapeutům, aby se lépe orientovali v současných normách upravujících vzdělávání v oboru a výkon povolání.

Teoretická část práce se zaměřuje na platnou legislativu, proces registrace, možnosti celoživotního vzdělávání, specializační studium v oboru fyzioterapie a platové podmínky pro výkon povolání fyzioterapeuta.

V praktické části byla hodnocena finanční náročnost celoživotního vzdělávání a postoj zaměstnavatelů na financování vzdělávání svých zaměstnanců. Pomocí dotazníkového šetření byl zjišťován zájem fyzioterapeutů o vzdělávání, jejich priority při volbě vzdělávací akce a přínos nových poznatků z navštívených akcí. Tyto otázky byly zařazeny proto, aby bylo objasněno, zda se fyzioterapeuti nevzdělávají jen pro kredity. Dále byla zjišťována průměrná cena za 1 kredit u certifikovaných kurzů a u vzdělávacích akcí pořádaných NCO NZO.

² Srov. GLADKIJ, I., aj., Vzdělávání ve zdravotnictví, *Management ve zdravotnictví*, s. 232.

1 FYZIOTERAPIE

Fyzioterapie je zdravotnický obor, jedna z tzv. pomáhajících profesí. Tento obor se uplatňuje ve všech subsystémech péče o zdraví, tzn. jak v prevenci, diagnostice a terapii. Cílem fyzioterapie je zachování a obnovení optimální funkce organismu. Fyzioterapie využívá neinvazivních léčebných postupů a prostředků.

1.1 Definice fyzioterapie

*„Fyzioterapie je obor zdravotnické činnosti zaměřený na diagnostiku a terapii funkčních poruch pohybového systému. Prostřednictvím pohybu a dalších fyzioterapeutických postupů cíleně ovlivňuje funkce ostatních systémů včetně funkcí psychických.“*³ Dle Opavského však tato definice není přesná, jelikož fyzioterapie se nezabývá pouze poruchami pohybového systému a zejména ne jen funkčními. Fyzioterapie se zaměřuje na širší okruh terapie, např. na úpravu kognitivních funkcí, zvýšení soběstačnosti a zlepšení respirace.⁴

Fyzioterapie v koncepci oboru Rehabilitační a fyzikální medicíny je definována následovně: *„Fyzioterapie je terapeutickým postupem využívajícím různých forem energií (včetně pohybové) k léčebnému ovlivnění patologických stavů. Zabývá se zejména pohybovým systémem, jeho analýzou pomocí specifických diagnostických postupů a možnostmi ovlivnit jeho prostřednictvím i poruchy dalších orgánových systémů.“*⁵

Dle definice Světové konfederace fyzioterapie⁶ (World Confederation of Physical Therapy - WCPT) poskytuje fyzioterapie služby jednotlivcům a populaci, aby mohli rozvíjet, udržovat a obnovovat maximální pohyblivost a funkční schopnosti během celého života. Fyzioterapie napomáhá v případech, kdy je pohyb a jeho funkce

³ UNIFY ČR, *Koncepce oboru*, <<http://www.unify-cr.cz/koncepce/koncepce-oboru-fyzioterapie.html>>.

⁴ Srov. OPAVSKÝ, J., Role, úloha a náplň studia fyzioterapie u nás a ve světě, *Sborník abstraktů II. Absolventské konference Katedry fyzioterapie Fakulty tělesné kultury*, s. 6.

⁵ SPOLEČNOST REHABILITAČNÍ A FYZIKÁLNÍ MEDICÍNY ČLS JEP, *Koncepce oboru*, <<http://srfm.cls.cz/Koncepce.rtf>>.

⁶ Srov. WCPT, *Description of Physical Therap*, <<http://www.physio-europe.org/>>.

ohrožena stárnutím, zraněním, nemocí nebo environmentálními faktory. Fyzioterapeut posuzuje a zvyšuje kvalitu života a pohybový potenciál člověka v oblasti podpory, prevence, léčby a rehabilitace. Fyzioterapie zahrnuje spolupráci fyzioterapeuta s pacientem /klientem, zdravotnickými specialisty, rodinou a pečovateli v procesu posouzení a vytvoření plánu terapie.

1.2 Koncepce oboru fyzioterapie

Koncepce oboru fyzioterapie byla vytvořena v roce 2001 profesní organizací fyzioterapeutů v ČR (UNIFY) na podkladě obecné koncepce oboru vydané ministerstvem zdravotnictví, vyhlášky č. 55/2000 Sb., kterou se vydává Seznam diagnostických a terapeutických výkonů s bodovými hodnotami ve znění vyhlášky č. 134/1998 Sb.

Koncepce obsahuje tři kapitoly, které jsou členěny do podkapitol. I. Kapitola obsahuje klasifikaci fyzioterapeutů na odbornost 902 (absolventi vysokoškolského studia) a odbornost 908 (absolventi středoškolského, nástavbového a vyššího odborného studia) a náplň oboru. II. Kapitola se zabývá strukturou oboru dle sítě pracovišť, získáváním odborné způsobilosti k výkonu povolání, vzděláváním v oboru, rozvojem oboru a vývojovými trendy a personálním zajištěním, ve kterém předpokládá počty fyzioterapeutů v ČR. Počet kvalifikovaných odborníků v oboru fyzioterapie by měl být minimálně 5 000 fyzioterapeutů pracujících na plný úvazek, tzn. 1 fyzioterapeut na 2 000 obyvatel. Kvalifikovaných odborníků v mimonemocniční péči by mělo být alespoň 3 500 fyzioterapeutů a v lůžkové péči minimálně 1 500 plných úvazků fyzioterapeutů. Poslední kapitola popisuje problémy oboru, které byly aktuální v době vzniku koncepce.⁷

1.3 Vymezení činností fyzioterapeuta

Náplň práce stanovuje vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanovuje činnost zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Fyzioterapeut do doby

⁷ Srov. UNIFY ČR, *Koncepce oboru*, <<http://www.unify-cr.cz/koncepce/koncepce-oboru-fyzioterapie.html>>.

získání specializované způsobilosti nebo odborné způsobilosti k výkonu fyzioterapeuta dle §24 zákona č. 96/2004 Sb., vykonává činnosti, které jsem uvedené ve vyhlášce č. 424/2004 Sb. v § 3 v odstavci 2:⁸

Fyzioterapeut s odborným dohledem:

- a) poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy
- b) vede zdravotnickou dokumentaci
- c) dbá na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu
- d) poskytuje pacientovi informace
- e) podílí se na přípravě standardů
- f) podílí se na praktické výuce
- g) stanovuje a provádí fyzioterapeutické postupy v souladu předpisem lékaře dle diagnózy, doporučeného postupu a na základě vlastních vyšetření

Fyzioterapeut bez odborného dohledu⁹:

- a) provádí vyšetření, která jsou nezbytná pro stanovení dalšího postupu ve fyzioterapii, jako např. odebrání anamnézy, vyšetření postury, pohybového systému, jednotlivých segmentů těla, vyšetření dechových funkcí. To vše provádí pomocí manuálních postupů, měřeních, specifických testů a přístrojových diagnostických metod
- b) provádí komplexní kineziologické vyšetření, diagnostikuje funkční poruchy pohybového systému, bolestivé a spoušťové body, provádí algeziologické vyšetření, hodnotí spasticitu a jiné neurologické projevy
- c) analyzuje běžné denní aktivity, provádí ergonomické vyšetření vzhledem ke stavu pacienta
- d) dle diagnózy stanovuje individuální fyzioterapeutický krátkodobý a dlouhodobý plán
- e) aplikuje vybrané fyzioterapeutické a kinezioterapeutické metody dle aktuálního stavu pacientů

⁸ Srov. vyhláška č. 424/2004 Sb., § 3, odst.2, s. 8098.

⁹ Srov. vyhláška č. 424/2004 Sb., § 22, odst.1, s. 8107.

- f) prostřednictvím pohybu a dalších fyzioterapeutických metod cíleně ovlivňuje funkce dalších systému, včetně psychických funkcí
- g) provádí ergonomické vyšetření
- h) doporučuje kompenzační pomůcky dle stavu pacientů
- i) aplikuje metody fyzikální terapie a provádí balneologické procedury
- j) hodnotí výsledný efekt své péče

Fyzioterapeut bez odborného dohledu a bez indikace lékaře provádí¹⁰

- a) prevenci, edukaci a poradenství za účelem udržení nebo obnovení pohybových funkcí
- b) školí zdravotnické pracovníky způsobilé poskytovat samostatně ošetrovatelskou péči v oblasti rehabilitačního ošetrovatelství
- c) doporučuje ergonomické úpravy bydliště a pracoviště klientů v rámci prevence poruch pohybového systému
- d) informuje o možnostech sociální péče a podílí na sociální rehabilitaci osob se zdravotním postižením
- e) dle zákona č. 79/1997 Sb. o léčivech a dle zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách zajišťuje přejímání, kontrolu a uložení léčivých přípravků, manipulaci s nimi a jejich dostatečnou zásobu
- f) zajišťuje přejímání, kontrolu a uložení zdravotnických prostředků a manipulaci s nimi, jejich desinfekci a sterilizaci

Pouze **na základě indikace lékaře** provádí specializované diagnostické postupy pro vyšetření pohybového systému, včetně přístrojových metod jako jsou pozitronová elektromyografie, posturografie nebo moire. Na indikaci lékaře aplikuje fyzioterapeutické postupy u pacientů, kde je reálné riziko selhání životních funkcí.¹¹

¹⁰ Srov. vyhláška č. 424/2004 Sb., § 22, odst. 2, s. 8107.

¹¹ Srov. vyhláška č. 424/2004 Sb., § 22, odst. 3, s. 8108.

Činnost odborného fyzioterapeuta

Dle § 112 vyhlášky 424/2004 Sb.¹² odborný fyzioterapeut poskytuje, organizuje a metodicky řídí specializovanou fyzioterapeutickou péči za použití metody, na kterou byl v rámci specializačního studia zaměřen.

Fyzioterapeut se specializovanou způsobilostí edukuje pacienty ve specializovaných fyzioterapeutických postupech, sleduje a vyhodnocuje stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod a instruuje fyzioterapeuty spolu s dalšími zdravotnickými pracovníky v náročných a specializovaných fyzioterapeutických postupech.

Hodnotí také kvalitu poskytované péče a rozpoznává činnosti fyzioterapeutické péče vyžadující změnu v postupu, provádí výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v rehabilitační péči a vyhodnocuje účinnost používaných specializovaných postupů.

Fyzioterapeut vytváří podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do praxe jak na vlastním pracovišti, tak i v rámci oboru.

Má kompetenci připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti a vést specializační vzdělávání v oboru své specializace. Na základě indikace lékaře provádí specializované fyzioterapeutické postupy v rámci léčebné rehabilitace.

Činnost odborného fyzioterapeuta pro neurologii

Odborný fyzioterapeut pro neurologii vykonává dle § 113 vyhlášky č. 424/2004 Sb.¹³ činnosti při poskytování rehabilitační péče o neurologicky nemocné, včetně specializovaných kineziologických diagnostických postupů. Na základě vlastních vyšetření a v souladu s diagnózou a cílem stanoveným lékařem provádí patofyziologický rozbor systému pyramidového, extrapyramidového, mozečkového a sensitivního.

¹² Srov. vyhláška č. 424/2004 Sb., § 112, s. 8132.

¹³ Srov. vyhláška 424/2004 Sb., s. 8132.

Činnost odborného fyzioterapeuta pro vnitřní lékařství

Odborný fyzioterapeut pro vnitřní lékařství poskytuje fyzioterapeutickou péči o pacienty v interních oborech a to v souladu s § 114 vyhlášky č. 424/2004 Sb.¹⁴ Hodnotí funkční stav nemocných s interním onemocněním, vitální funkce, vyhodnocuje závažnost potíží, které mohou ovlivnit volbu pohybové léčby, volí vhodné fyzioterapeutické postupy a přístrojová vyšetření. Provádí specializované diagnostické kineziologické postupy včetně diagnostiky svalových dysbalancí.

Činnost odborného fyzioterapeuta pro chirurgické obory a traumatologii

Odborný fyzioterapeut pro chirurgické obory poskytuje rehabilitační péči o pacienty v chirurgických oborech dle § 115 vyhlášky č. 424/2004 Sb.¹⁵ Pracuje bez odborného dohledu. V souladu s diagnózou a na základě vlastních vyšetření provádí specializované diagnostické postupy, včetně diagnostiky svalových dysbalancí, vyšetření zkrácených a oslabených svalů a funkčních poruch pohybového systému. Na základě těchto vyšetření vybírá a provádí vhodné metodické postupy, tak aby došlo k úpravě stavu pacienta. Vždy vyhodnotí výsledný efekt své péče.

Činnost odborného fyzioterapeuta pro neonatologii a pediatrii

Odborný fyzioterapeut pro neonatologii a pediatrii dle § 116 vyhlášky č. 424/2004 Sb.¹⁶ vykonává činnosti při poskytování rehabilitační péče o děti, zejména novorozence a kojence. Součástí náplně práce je hodnocení základních novorozeneckých reflexů, diagnostika a hodnocení poruch hybnosti u novorozenců, aplikuje techniky Vojtovy reflexní lokomoce či Bobathova konceptu, podílí se na prevenci a léčbě svalových dysbalancí, organizuje preventivní fyzioterapeutickou péči u vertebrogenních poruch dětí, rozvíjí psychické schopnosti dětí spolu s úpravou jejich hybnosti. Aplikuje techniky respirační fyzioterapie u dětí s dechovými obtížemi a hodnotí reakci organismu na zvolenou léčbu.

¹⁴ Srov. tamtéž.

¹⁵ Srov. vyhláška 424/2004 Sb., s. 8132.

¹⁶ Srov. tamtéž, s. 8133.

1.4 Profesní organizace

Profesní organizací fyzioterapeutů v ČR je Unie fyzioterapeutů České Republiky (UNIFY). Organizace byla založena v roce 1991 a je registrovaná u Ministerstva vnitra ČR jako nezisková organizace pod číslem: VSC - 1 - 6581/91 – R.

Sdružení vzniklo za účelem zastupování a hájení zájmů fyzioterapeutů, prosazování postavení fyzioterapie v systému zdravotnictví, ve společnosti a v preventivních programech. Před rokem 1989 zastupovala fyzioterapeuty sekce rehabilitační společnosti JEP. Jednalo se o lékařskou společnost, tudíž byli fyzioterapeuti v menšině. Poté vznikla profesní organizace Unie rehabilitačních pracovníků. Název však byl nepřesný a v roce 1991 tak vznikla UNIFY ČR. UNIFY ČR je členem Světové organizace fyzioterapeutů, která byla založena již v roce 1951 a sdružuje 101 členských zemí, které reprezentují více než 300 000 fyzioterapeutů v pěti světových regionech.

Člen UNIFY ČR získá členskou legitimaci, která ho opravňuje ke slevám na některých vzdělávacích akcích a ke slevám na zboží partnerů a podporovatelů UNIFY. Získá také zdarma profesní standardy a pravidelně šestkrát za rok Bulletin UNIFY ČR.

Stanovy Unie fyzioterapeutů České Republiky

Stanovy UNIFY jsou rozděleny na čtyři části: I. část obsahuje informace o názvu a sídle Unie, právních poměrech, územní působnosti a činnosti Unie, II. část se zabývá podmínkami vzniku, ukončení a obnovení členství a právy a povinnostmi členů, III. část řeší vnitřní uspořádání Unie a IV. část obsahuje kapitoly týkající se majetku, oprávnění k právním úkonům, zániku Unie a závěrečných ustanovení.

1.4.1 Činnost UNIFY¹⁷

UNIFY dbá na to, aby její členové vykonávali odborně své povolání a v souladu s Etickým kodexem, Profesními standardy a dle platných zákonů ČR. Dohlíží na odbornost svých členů, hájí jejich zájmy a vede evidenci členů. Dále vyvíjí činnost poradenskou, propagační, vzdělávací, zprostředkovatelskou, činnost na poli zahraničních styků a činnost nakladatelskou. Zastupuje své členy při jednáních s orgány státní správy, s odbornými společnostmi a jinými sdruženími a při dohodovacích řízeních se zdravotními pojišťovnami. Může vykonávat i jinou podnikatelskou činnost.

1.4.2 Členství v UNIFY¹⁸

Existují tři typy členství v této organizaci, a to řádné, přidružené a čestné členství. Řádné členství získá fyzioterapeut, který pracuje či pracoval v oboru a souhlasí s cíly a úkoly UNIFY ČR, podmínkou je zaplacení členského příspěvku. Členem může být i cizí státní příslušník, pokud mu bylo uděleno povolení k pobytu. Studenti mohou být pouze přidruženými členy a oznámí-li UNIFY ukončení studia do 30 dnů, stávají se členy řádnými. Čestným členem stává fyzická osoba navržená členem a přijatá Výkonným výborem. Čestný člen neplatí členské příspěvky.

„Čestné členství se uděluje významným osobnostem za výsledky dosažené v oboru, či za významný přínos v činnosti UNIFY ČR a dlouholetou spoluprací s UNIFY ČR.“¹⁹

Členství zaniká písemnou žádostí člena o vystoupení z organizace, úmrtím člena, vyloučením člena pro porušení Stanov UNIFY ČR nebo nezaplacením členského příspěvku do 31. 12. daného roku. O následném obnovení členství rozhoduje Výkonný výbor na základě písemné žádosti.

¹⁷ Srov. UNIFY ČR, *Stanovy Unie fyzioterapeutů České republiky*, <<http://www.unify-cr.cz/download/stanovy-UNIFY-CR-definitivni-verze-pro-MVCR.pdf>>.

¹⁸ Srov. UNIFY ČR, *Stanovy Unie fyzioterapeutů České republiky*, <<http://www.unify-cr.cz/download/stanovy-UNIFY-CR-definitivni-verze-pro-MVCR.pdf>>.

¹⁹ UNIFY ČR, *Stanovy Unie fyzioterapeutů České republiky*, s. 2, <<http://www.unify-cr.cz/download/stanovy-UNIFY-CR-definitivni-verze-pro-MVCR.pdf>>.

1.4.3 Postup UNIFY při udělování souhlasných stanovisek²⁰

Organizátor (pořadatel) akce podá žádost profesní organizaci a doloží požadované přílohy (doklady o kvalifikaci osob, zodpovědných za průběh vzdělávání, program akce včetně časového rozvrhu, prohlášení). V žádosti se uvádí plné jméno, adresa a kontakt na osobu, která akci organizuje, dále název akce, druh akce dle § 2 vyhlášky č. 4/2010 Sb., termín akce, počet hodin a místo konání akce.

Výkonný výbor UNIFY ČR zvažuje při posuzování žádosti následující:

- odbornou způsobilost a kvalifikaci garantů, školitelů
- posuzuje soulad náplně vzdělávací akce s danými cíli
- učební program
- vztah vzdělávací akce k oboru fyzioterapie.

Profesní organizace posoudí žádost do 40 dnů od data doručení. Není-li organizátor akce členem UNIFY ČR hradí za posouzení žádosti správní poplatek ve výši 200,- Kč včetně DPH, a to do 30 dnů od posouzení žádosti výkonným výborem. Pro členy UNIFY ČR je posouzení žádosti zdarma.

Pokud bylo uděleno souhlasné stanovisko UNIFY ČR, organizátor akce se zavazuje vydat účastníkům potvrzení o účasti, které obsahuje náležitost dle §4, odstavce 2,3 vyhlášky č. 321/2008 Sb. a uvést, že se jedná o akci, které bylo vydáno souhlasné stanovisko profesní organizace s uvedením počtu kreditů. Poté je povinen zaslat UNIFY vzor kopie potvrzení o účasti spolu se jmenným seznamem účastníků akce, a to do 5ti dnů od proběhnutí akce. Organizátor musí umožnit profesní organizaci supervizi na konané akci.

UNIFY ČR je povinna archivovat veškeré dokumenty týkající se proběhlé akce, které vydala souhlasné stanovisko. V případě hrubého porušení průběhu akce, tzn. záměnou školitelů za nekvalifikované, vypuštění podstatných částí programu aj., UNIFY ČR informuje uznávací jednotku MZ ČR.

²⁰ Srov. UNIFY ČR, *Žádost o vydání souhlasného stanoviska*, <<http://www.unify-cr.cz/zadost-postup-a-prohlaseni-pri-vydavani-souhlasneho-stanoviska-profesni-organizace-unify.html>>.

2 VZDĚLÁVÁNÍ V OBORU FYZIOTERAPIE

Vzdělávání ve zdravotnictví se dělí na dvě oblasti. Oblast kvalifikace se zaměřuje na zvýšení či změnu kvalifikace, doškolování a přeškolování. Oblast rozvoje se soustředí na formování pracovního potenciálu, sociálních vlastností aj. Jako v jiných profesích je i ve zdravotnictví povinné vzdělávání v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany.²¹

Vzdělávání v oboru fyzioterapie by mělo probíhat v souladu s Evidence Based Practice (EBP) - praxe založená na důkazech. Hlavním cílem EBP je používat výsledky výzkumů při rozhodování v klinické praxi. Členské země ER-WCPT se na valném shromáždění v Chorvatsku v roce 2006 dohodly, že EBP je nutné implementovat do osnov vzdělávání fyzioterapeutů.²²

2.1 Kvalifikační vzdělávání fyzioterapeutů

V minulosti existovalo v ČR čtyřleté maturitní studium rehabilitace na střední zdravotnické škole, dvouleté pomaturitní nástavbové studium, které bylo později nahrazeno tříletým pomaturitním studiem na vyšších odborných školách. V roce 1982 byl zahájen proces akademizace vzdělávání fyzioterapeutů, tedy studium fyzioterapie na vysokých školách.

V současnosti fyzioterapeut získává odbornou způsobilost podle § 24 odst.1 zákona č. 96/2004 Sb. absolvováním akreditovaného bakalářského nebo magisterského studia na vysoké škole.

11. ledna 2005 vstoupila v platnost vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Studium fyzioterapie upravuje § 23 této vyhlášky. Odborná způsobilost se získává absolvováním²³:

²¹ GLADKIJ, I., aj., Vzdělávání ve zdravotnictví, *Management ve zdravotnictví*, s. 231.

²² Srov. ER-WCPT, *Evidence Based Physiotherapy*, <<http://www.physio-europe.org/index.php?action=130>>.

²³ Srov. vyhláška č. 39/2005 Sb., § 23, s. 202.

- akreditovaného bakalářského studia, které trvá nejméně 3 roky, přičemž praktické vyučování zaujímá nejméně 1 600 hodin.
- akreditovaného, nejméně dvouletého magisterského studia, které navazuje na studium bakalářské, jehož součástí je praktická výuka v rozsahu 600 hodin
- akreditovaného, nejméně pětiletého magisterského studia, z toho praktické vyučování zaujímá nejméně 2 200 hodin

Teoretická část studia se zaměřuje na obory, jejichž znalosti jsou potřebné pro poskytování fyzioterapeutické péče, jako jsou: biologie, anatomie, fyziologie, patologie, patofyziologie, biofyzika, biomechanika, kineziologie. Dále je studium zaměřené na předměty poskytující znalosti ve fyzioterapii, léčebné rehabilitaci a v klinických oborech. Vyučují se vyšetřovací, diagnostické a terapeutické postupy ve fyzioterapii v klinických oborech a preventivní péče, kineziologie, základy ergoterapie, komunitní péče, zdravotní tělesná výchova, tělesná výchova a sport zdravotně postižených.

Praxe probíhá ve zdravotnických zařízeních pod vedením fyzioterapeuta nebo lékaře s atestací v oboru Rehabilitační a fyzikální medicína. Kromě průběžné praxe je nedílnou součástí studia i souvislá praktická výuka v rozsahu 120 hodin každý rok.

Magisterské studium rozšiřuje znalosti a dovednosti fyzioterapeuta v sociálních a jiných oborech a fyzioterapeut je po jeho absolvování zaměřen na poskytování specializované fyzioterapeutické péče prostřednictvím nejméně jedné specializované metodiky nebo konceptu - např. PNF, Brüggerův koncept, metodiky Mojžíšové atd.

Akreditované magisterské a bakalářské studium fyzioterapie

Akreditovaná zdravotnická magisterská a bakalářská studia oborů fyzioterapie jsou každoročně zveřejňovány ve Věstníku MZ, zde je uváděna způsobilost k výkonu zdravotnického povolání, která se jejich absolvováním získává a datum udělení souhlasného stanoviska MZ.

Nesouhlasné stanovisko Ministerstva zdravotnictví k výkonu povolání zdravotnického pracovníka dostaly tři následující vysokoškolské obory: bakalářský

a navazující magisterský program obor Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré osoby studovaný na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářský program obor Fyzioterapie se zaměřením na balneologii studovaný na 1. lékařské fakultě UK v Praze a kombinovaná forma bakalářského a navazujícího magisterského programu obor Kinezioterapie Fakulty tělesné výchovy a sportu UK v Praze. Důvodem pro neudělení souhlasného stanoviska bylo ve většině případů to, že absolvent nebude oprávněn vykonávat zdravotnické povolání. MZ nevylučuje však možnost, že absolvent může vykonávat jiné odborné povolání ve zdravotnictví. U oboru Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré osob požadovalo MZ změnu názvu oboru na Psychosociální péče o postižené děti, dospělé a staré osoby. Většinou se tedy jedná o nepřesné pojmenování oboru, jehož ukončení neopravňuje absolventa k výkonu zdravotnického povolání. V minulosti se navazující magisterský program oboru Klinická kineziologie a kinezioterapie studovaný na LF UP v Olomouci potýkal s problémem, že absolventi tohoto oboru nebyli zdravotnickými pracovníky. Protože povolání kinezioterapeut není legislativně schváleno. MZ udělilo na základě žádosti UP souhlasné stanovisko pro absolventy, kteří ukončili studium v roce 2005 a 2006.

Akreditované prezenční formy bakalářských studijních programů Specializace ve zdravotnictví oboru Fyzioterapie je možné studovat na 13. fakultách na sedmi vysokých školách.

Akreditované magisterské studijní programy oboru Fyzioterapie mohou zájemci studovat na pěti fakultách tří vysokých škol: 2. lékařská fakulta a Fakulta tělesné výchovy a sportu UK, Fakulta zdravotnických věd a Fakulta tělesné kultury UP a Fakulta sportovních studií MU.

Aktuální problémy vzdělávání fyzioterapeutů v ČR

Stále je však na fyzioterapeuty pohlíženo jako na vysokoškoláky a nevysokoškoláky. Určitým řešením je současné specializační vzdělávání ukončené atestací. Atestace dávají nevysokoškolsky vzdělaným fyzioterapeutům stejná odborná práva jako vysokoškolákům. Již mnoho let fyzioterapeuti a profesní organizace usilují o otevření kombinované formy vysokoškolského studia. Doposud bylo možné

studovat dálkové vysokoškolské studium oboru Fyzioterapie na Slovensku, absolventi však museli žádat MZ o uznání vzdělání v ČR. **Od akademického roku 2010/2011 je poprvé možné studovat fyzioterapii dálkově, kombinovanou formou, i v ČR.** MZ ČR akreditovalo kombinovanou formu tříletého bakalářského studia v rámci studijního programu Specializace ve zdravotnictví na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové. První ročník tohoto studia bude zaměřen na získání teoretických poznatků a v dalších ročnících bude kladen důraz na specifické předměty typické pro fyzioterapii, jako např. kinezioterapie, fyzikální terapie, balneologie, manuální terapie aj. Studijní obor Fyzioterapie zahrnuje také předměty jako psychologie, ekonomiku zdravotnických a sociálních služeb, odborný cizí jazyk, právo a legislativu ve zdravotnictví, základy informatiky a statistiky a úvod do metodologie výzkumu. Praktická výuka bude probíhat ve formě praktických cvičení, souvislých praxí a stáží ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. Bude přijato 25 studentů. Jedná se o první dálkové doplňující studium v tomto oboru. Fyzioterapeuti s odbornou způsobilostí a s minimální praxí 3 let v oboru budou bodově zvýhodněni při přijímacím řízení.

Nadále však neexistuje tzv. vědecké (doktorské) studium v oboru fyzioterapie. Postgraduální doktorské studium lze studovat jen v příbuzných oborech, např. biomechanika, aplikovaná kineziologie, anatomie aj., na fakultách, které mají doktorské studium akreditované v souladu s vysokoškolským zákonem.

2.1.1 Vzdělávání fyzioterapeutů v zahraničí

V roce 2003 poskytly členské organizace Evropského regionu světové organizace fyzioterapeutů (ER WCPT) informace o vzdělávání fyzioterapeutů v daných zemích. Dle těchto dat je možné v 15 z 33 evropských zemích, které jsou členy, studovat doktorské studium v oboru fyzioterapie.²⁴ V současné době je počet členů již 35 evropských zemí a struktura vzdělávání se v mnoha zemích v průběhu posledních sedmi let mohla změnit.

²⁴ Srov. ER-WCPT, *Summary of Physiotherapy Education within the National Educational System – 2005*, <<http://www.physio-europe.org/>>.

Trend vzdělávání fyzioterapeutů ve většině evropských zemích směřuje k vysokoškolskému studiu. V zahraničí jsou patrné snahy o zavedení minimálně 4-letého vzdělávání fyzioterapeutů, které by se stalo základním požadavkem pro výkon povolání. Fyzioterapie se přestává orientovat podle klinických oborů, ale více se orientuje dle orgánových a funkčních systémů, na které fyzioterapie působí, tj. pohybový systém, vývoj a kontrola pohybu, vnitřní orgány, prožívání a chování.²⁵

Evropská unie se snaží vybudovat systém evropského vysokého školství, proto byl vytvořen Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání (EHEA – European Higher Educational Area). EHEA je součástí Boloňského procesu, který je založený na základech Sorbonské smlouvy z roku 1998 a Boloňské deklarace z roku 1999. Boloňská deklarace se používá jako označení pro celý tento proces a byla podepsána 29 zeměmi. V současné době je do boloňského procesu zapojeno 40 zemí. Cílem celého procesu je transparentnost evropského vysokého školství, které bude postaveno na stejných principech. Česká republika je jedním ze signatářů Boloňské deklarace. Boloňský proces se soustředí především na 6 oblastí ve vzdělávání:²⁶

- ❖ systém vysokoškolského vzdělávání, který je srozumitelný a srovnatelný, zavedení dodatku k diplomu – Diploma Supplement, který je v ČR součástí vysokoškolského zákona. Tento dodatek poskytuje bližší informace o úrovni vzdělání a dosažené kompetenci.
- ❖ vysokoškolský systém založený na dvou cyklech: pregraduálním a postgraduálním. Splnění prvního cyklu v délce nejméně tří let je podmínkou pro přístup do druhého cyklu, který by měl vést k dosažení magisterského či doktorského titulu, popř. obou titulů, jak je tomu ve většině evropských zemích.
- ❖ vypracování systému kreditů jako podpora mobility – evropský kreditní systém (ECTS)
- ❖ mobilita studentů, učitelů a výzkumných pracovníků
- ❖ spolupráce s ohledem na vypracování srovnatelných kritérií a metodologie
- ❖ evropská dimenze vysokého školství

²⁵ Srov. PAVLŮ, D., a VACKOVÁ, V., Slovo prezidentky a viceprezidentky, *Bulletin*, 2007, č. 79, s. 3-5.

²⁶ Srov. ER-WCPT, *A general view and update of the Bologna Process*, <<http://www.physio-europe.org/index.php?action=115>>.

2.2 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní vzdělávání definoval již zákon č. 170/1950 Sb., který byl nahrazen zákonem č. 20/1960 Sb. O péči o zdraví lidu, jenž je platný dodnes. V roce 1981 vstoupila v platnost vyhláška č. 77/1981 o zdravotnických pracovnících a jiných pracovnících ve zdravotnictví, v níž je povinnost celoživotního vzdělávání taktéž stanovena.²⁷ I samotný zákoník práce ukládá povinnost se dále vzdělávat.²⁸ Do roku 2004 však nebyl stanovený žádný systém kontroly. Zodpovědnost za vzdělávání byla ponechána na samotných zdravotnících nebo jejich vedoucích či institucích, v nichž byli pracovníci zaměstnáni. Změna nastala, když vstoupil v platnost zákon č. 96/2004 Sb., který stanovuje definici celoživotní vzdělávání:

„Celoživotním vzděláváním se rozumí průběžné zvyšování, prohlubování, doplňování a obnovování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky.“²⁹

Celoživotní vzdělávání je povinné pro všechny zdravotnické pracovníky a jeho plnění je zabezpečováno pomocí kreditního systému.

Nezbytnou součástí vzdělávání zdravotníků by mělo být vzdělávání v oblasti informačních technologií a taktéž znalosti jazyků. Jazyková vybavenost umožňuje fyzioterapeutům možnost pracovat v rámci EU.

Celoživotní vzdělávání zaměstnanců

A jak je s podílem zaměstnavatele na celoživotním vzdělávání? Dle ustanovení § 54 odst. 5 zákona č. 96/2004 Sb. se účast na celoživotním vzdělávání považuje za prohlubování kvalifikace.³⁰

Dále zákoník práce stanovuje v § 230 odst. 2 zaměstnavateli oprávnění uložit zaměstnanci účast na školení nebo na jiných formách vzdělávání k prohloubení jeho

²⁷ Srov. Vyhláška č. 77/1981 Sb., § 17-19, s. 404-405.

²⁸ Srov. zákon č. 262/2006 Sb., § 230, odst. 2, s. 3196.

²⁹ Zákon č. 96/2004 Sb. § 53, odst. 1, s. 1466.

³⁰ Srov. zákon č. 96/2004 Sb., § 54, odst. 5, 1468.

kvalifikace. Podle odst. 3 téhož paragrafu se účast na školení nebo jiných formách přípravy za účelem prohloubení kvalifikace považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat.³¹ Pokud je tedy pracovník zaměstnavatelem na školení ohodnocené kreditními body vyslán, pak se jedná o výkon práce, za který mu náleží mzda nebo plat. Navíc pokud zaměstnavatel podle sjednané pracovní smlouvy přiděluje zdravotnickému pracovníkovi práci, pro jejíž výkon je nezbytné osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu, pak v průběhu každých 6 let je zaměstnavatel povinen umožnit zaměstnanci formou celoživotního vzdělávání získat požadovaných 40 kreditů jako nezbytný předpoklad pro požadovaný výkon práce. Zaměstnavatel by tedy měl dle svých provozních možností průběžně posílat zaměstnance na školicí akce a za dobu účasti na této akci mu poskytnout mzdu nebo plat, včetně případných příplatků za práci přesčas. Pokud však zaměstnavatel podle pracovní smlouvy a pracovní náplně zaměstnanci nepřiděluje práci, pro jejíž výkon je nezbytné osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu, pak záleží jen na zaměstnavateli, jestli zaměstnanci poskytne náhradu mzdy či ne. Celoživotní vzdělávání se sbíráním kreditů je v tomto případě činnost nad rámec pracovních povinností zaměstnance.

Zaměstnanec může mít se zaměstnavatelem sjednanou dohodu o zvýšení kvalifikace podle § 234 zákoníku práce³², pak je povinností zaměstnance setrvat v zaměstnání po sjednanou dobu a naopak zaměstnavatel za něj uhradí náklady se zvýšením kvalifikace. Tato smlouva může být uzavřena i při prohloubení kvalifikace, např. pokud zaměstnanec absolvuje certifikovaný kurz a náklady na něj dosáhnou alespoň 75 000 Kč. V tomto případě ale nelze prohloubení kvalifikace zaměstnanci uložit.

Profesní standardy pro fyzioterapeutickou praxi

Celoživotní vzdělávání fyzioterapeutů se věnují i profesní standardy pro fyzioterapeutickou praxi, které jsou založeny na principech Světové organizace fyzioterapeutů (WCPT) a jsou v souladu s platnou legislativou v ČR. Standardy stanovují základní pravidla profesního chování, slouží ke zkvalitnění služeb a zvýšení

³¹ Srov. zákon č. 262/2006 Sb., § 230, odst. 2 a 3, s. 3196.

³² Srov. tamtéž, § 234, s. 3197.

úrovně fyzioterapeutické praxe a uvědomění si potřeby celoživotního vzdělávání. Standardy pro fyzioterapeutickou praxi byly vydány poprvé v roce 2003. Na základě revize Evropských základních standardů fyzioterapeutické praxe, která byla představena na valné hromadě ER – WCPT v roce 2008, byly v roce 2010 revidovány a rozšířeny i české profesní standardy. Standardy jsou rozděleny na šest oblastí: spolupráce s pacientem, cyklus vyšetření a léčby, komunikace, dokumentace, zajištění bezpečného prostředí a kontinuální profesní růst (celoživotní vzdělávání). O celoživotním vzdělávání pojednávají následující standardy³³:

- **Standard č. 19**

Fyzioterapeut je povinen se celoživotně vzdělávat ve svém oboru a vyhodnocovat své vzdělávací potřeby.

Dřívější formulace tohoto standardu nebyla tak striktní, bylo uvedeno, že fyzioterapeut si uvědomuje nutnost celoživotního vzdělávání.³⁴ Dále je zde vysvětlen pojem kontinuální profesní růst dle deklarace WCPT. Kontinuální profesní růst je vzdělávací proces, fyzioterapeut si tak udržuje a rozvíjí své schopnosti, znalosti a oprávnění provádět bezpečnou a efektivní práci. Tento proces vede ke zvyšování kvality poskytovaných služeb a péče o pacienty. „*Celoživotní vzdělávání a profesní růst jsou zárukou kvalifikovaného fyzioterapeuta.*“³⁵

- **Standard č. 20**

Fyzioterapeut plánuje svůj profesní rozvoj, resp. celoživotní vzdělávání.

V předchozí verzi bylo použito slovíčko popřípadě, místo respektive. Tzn. profesní rozvoj a celoživotní vzdělávání nebyly brány jako synonyma.

- **Standard č. 21**

Realizujeme plán profesního růstu, resp. celoživotního vzdělávání

- **Standard č. 22**

Fyzioterapeut hodnotí přínos plánu jeho profesního růstu, resp. celoživotního vzdělávání.

³³ Srov. UNIFY ČR, *Evropské základní standardy fyzioterapeutické praxe*, s. 20-21.

³⁴ Srov. UNIFY ČR, *Profesní standardy pro fyzioterapeutickou praxi*, s. 10.

³⁵ UNIFY ČR, *Evropské základní standardy fyzioterapeutické praxe*, s. 20.

2.2.1 Formy celoživotního vzdělávání

Zákon o nelékařských zdravotnických povolání č. 96/2004 Sb. Hlava V. § 54 definuje formy celoživotního vzdělávání a nadále je zpřesňuje vyhláška č. 4/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 321/2008 Sb. takto³⁶:

➤ specializační vzdělávání

Specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti je definováno v § 55-60 zákona č. 96/2004 Sb. (viz. kapitola 2.3).

➤ certifikované kurzy

Certifikovaný kurz je realizován akreditovaným zařízením, kterému byla udělena akreditace k uskutečnění vzdělávacího programu certifikovaného kurzu. Absolvováním certifikovaného kurzu získávají zdravotničtí pracovníci zvláštní odbornou způsobilost pro úzce vymezené činnosti, které prohlubují nikoli nahrazují odbornou nebo specializovanou způsobilost. Absolvent kurzu získá od akreditovaného zařízení certifikát.

➤ inovační kurzy

Za inovační kurz se považuje odborný kurz, který trvá alespoň 4 hodiny v každém dni a je pořádán zdravotnickým zařízením s akreditací pro vzdělávací program nebo zdravotnickým zařízením, které zajišťuje praktické vyučování nebo praxi pro střední, vyšší odborné nebo vysoké školy pořádán. Cílem kurzu je obnovit znalosti a dovednosti zdravotnických pracovníků.

➤ odborné stáže

Odbornou stáží se rozumí odborná praxe v akreditovaném zařízení s akreditací pro vzdělávací program, kterým se získává odborná, specializovaná nebo zvláštní odborná způsobilost pro konkrétní činnosti. Cílem stáží je prohloubit znalosti a dovednosti na jiném pracovišti, než je místo výkonu povolání.

³⁶ Srov. zákon č. 96/2004 Sb., § 54, s. 1467 a srov. vyhláška č. 4/2010 Sb. a srov. vyhláška č. 321/2008 Sb.

➤ **účast na školicích akcích, konferencích, kongresech a sympoziích**

• ***konference, kongresy, sympózia***

Jedná se o akci odborného charakteru, jež **trvá alespoň 1 den**, přičemž **odborný program** musí být zajištěn alespoň **v rozsahu 4 hodin v každém dni**. **V každém dni musí přednášet alespoň 4 přednášející**. Akce musí získat souhlasné stanovisko profesní organizace se zařazením do kreditního systému. Program musí souviset s oborem činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka. Kredity je ohodnoceno i autorství posteru, který se považuje za druh účasti na odborném sdělení. Poster obsahuje komentovaná témata, tabulky nebo fotografie zveřejněné na tabulích na kongresech, odborných konferencích, sympoziích, pracovních dnech či sjezdech.

• ***mezinárodní kongres***

Jedná se o akci, která **trvá alespoň dva dny**, kdy **odborný program** musí být zajištěn alespoň **v rozsahu 4 hodin** a zabezpečen **alespoň jedním zahraničním přednášejícím v každém dni**. Odborný program souvisí s výkonem příslušného nelékařského zdravotnického povolání.

➤ **samostatné studium literatury**

Studium odborné literatury je důležitou součástí vzdělávání. Bohužel samostudium není ohodnoceno kredity. V ČR vychází odborný časopis zaměřený na problematiku rehabilitace, tj. Rehabilitace a fyzikální lékařství, na Slovensku je to časopis Rehabilitácia. Profesní organizace odebírá taktéž odborná zahraniční periodika, která jsou k zapůjčení v kanceláři UNIFY ČR.

➤ **školicí akce**

Školicí akcí se rozumí vzdělávací akce či odborný kurz, který **trvá alespoň 4 hodiny v každém dni** a jehož program se týká výkonu příslušného zdravotnického povolání nelékařského zdravotnického pracovníka. Školicí akci pořádá akreditované zařízení nebo zařízení, které získalo souhlasné stanovisko profesního sdružení na základě žádosti pořadatele.

➤ **seminář**

Za seminář se považuje vzdělávací akce, která **trvá alespoň 2 hodiny v každém dni** a jejíž program se týká výkonu příslušného zdravotnického povolání. Seminář mohou

pořádat zdravotnická lůžková zařízení, akreditovaná zařízení nebo zařízení, které získalo souhlasné stanovisko profesní organizace.

➤ **publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost**

• ***publikační činnost***

Za publikační činnost se považuje publikování odborného materiálu, který se týká výkonu příslušného zdravotnického povolání a má odborný charakter. Publikovat lze v periodickém tisku nebo jeho elektronické podobě, v neperiodických publikacích nebo jejich elektronické podobě, v odborné monografii, učebnici, skriptech nebo v odborném výkladovém slovníku. Publikovat je možné i v podobě abstrakta odborného sdělení uvedeného v mezinárodních oponentovaných časopisech. Za publikační činnost se nepovažují recenze, abstrakta, diskusní příspěvky a články osobního charakteru.

• ***pedagogická činnost***

Za pedagogickou činnost se považuje vzdělávací činnost v rámci teoretické nebo praktické výuky ve specializačním vzdělávání, certifikovaném nebo inovačním kurzu, na školící akci, semináři, vedení odborné stáže či při vyučování odborných předmětů ve studijním oboru, jehož absolvováním se získává odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání.

• ***vědecko-výzkumná činnost***

Vědecko-výzkumnou činností se rozumí účast ve výzkumných projektech a výzkumných záměrech podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. Vědecko-výzkumná činnost se dokládá oponentovanou závěrečnou zprávou, seznamem řešitelů výzkumného projektu či záměru, základními údaji projektového tématu. V případě mezinárodních projektů se dokládá kopie rozhodnutí příslušné mezinárodní instituce o schválení projektu. Výzkumný projekt či záměr však musí souviset obecně se zdravotní péčí nebo s činností nelékařského zdravotnického pracovníka.

➤ **e-learningový kurz**

Jedná se o jednu z forem distančního vzdělávání. Je definován až ve vyhlášce 321/2008 Sb. E-learning vede v dnešní době k větší dostupnosti vzdělávání pro zdravotnické pracovníky. Vyhláška 4/2010 Sb. stanovuje přesnou definici e-learningového kurzu. Je to vzdělávací akce či kurz, který musí být ukončený

závěrečným testem, náplň kurzu se týká výkonu příslušného nelékařského zdravotnického povolání.³⁷ E-learningový kurz pořádá akreditované zařízení nebo zařízení, které získalo souhlasné stanovisko profesního sdružení.

➤ **vypracování metodiky**

Jedná se o vypracování standardu nebo nového postupu pro poskytování zdravotní péče a který je schválen ministerstvem nebo jiným ústředním orgánem státní správy.

Za celoživotní vzdělávání se považuje také studium navazujících studijních programů, např. akreditovaného doktorského studia, akreditovaného magisterského či bakalářského studia, které jsou zdravotnického zaměření a úzce souvisí s odborností příslušného zdravotnického pracovníka.

2.2.2 Kreditní systém

Kreditní systém je jedním z nástrojů kontroly celoživotního vzdělávání. Kreditem se rozumí bodové ohodnocení forem vzdělávání.

Specializační vzdělávání nebo absolvování certifikovaného kurzu (CK) má počet kreditů pevně stanovený ve svém vzdělávacím programu. V příloze metodického pokynu k přípravě a realizaci vzdělávacího programu certifikovaného kurzu uveřejněného ve věstníku MZ 6/2007 je uvedena tabulka počtu kreditů dle rozsahu vyučovacích hodin kurzu, kterou používá Akreditační komise MZ. Organizátor certifikovaného kurzu však může navrhnout počet přidělovaných kreditů. Akreditační komise MZ přiděluje za každých 10 vyučovacích hodin certifikované kurzu 6 kreditů, tzn. CK o rozsahu 30 h dostane 18 kreditů, o rozsahu 100 h 60 kreditů atd.³⁸

Počet kreditů u ostatních forem kontinuálního vzdělávání stanovuje prováděcí právní předpis vyhláška č. 423/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a to vyhlášky č. 321/2008 Sb. Vyhláška č. 321/2008 Sb. obsahuje přechodné ustanovení, kdy za účast na vzdělávacích akcích bude započteno vyšší bodové ohodnocení kredity.

³⁷ Srov. vyhláška č. 4/2010 Sb., s. 3.

³⁸ Srov. MZ, Metodický pokyn k přípravě a realizaci vzdělávacího programu certifikovaného kurzu, *Věstník MZ*, 2007, č. 6, s. 6.

Pokud účastník získal body za akce, které jsou podle vyhlášky č. 321/2008 Sb. ohodnoceny více kredity, pak bude účastníkovi započteno vyšší bodové hodnocení, i když se tato akce uskutečnila v době před platností novely, tzn. před datem 29. 8. 2008. Poslední novelizace kreditní systému je upravena ve vyhlášce č. 4/2010 Sb., která nabyla účinnosti 1. 2. 2010. Kdy již neplatí žádné přechodné ustanovení, kredity získané před účinností této vyhlášky se započítávají dle předešlých vyhlášek. Porovnání změn v počtu kreditů za jednotlivé formy celoživotního vzdělávání dle uváděných vyhlášek naleznete v příl. 2.

Vyhláškou č. 4/2010 Sb. bylo zrušeno omezení maximální výši 10 kreditů za účast na seminářích za registrační období. Nadále zůstává maximální hranice 20 kreditů za registrační období za pedagogickou činnost. Což má však opodstatnění, i zdravotničtí pracovníci vyučující se musejí celoživotně vzdělávat. Maximální hranice kreditů za jednu akci je stanovena u všech akcí. Tzn. za jednu odbornou stáž získá fyzioterapeut maximálně 15 kreditů, za účast na jedné konferenci 12 kreditů, na mezinárodní konferenci 15 kreditů a za absolvování inovačního, odborného kurzu či školicí akce maximálně 12 kreditů.

Studium navazujících vysokoškolských studijních programů, studijního oboru zdravotnického zaměření na vysoké škole, či oboru zdravotnického zaměření na vyšší odborné škole, pomaturitního specializačního studia, speciální přípravy nebo dlouhodobého tematického kurzu je ohodnoceno 25 kredity za každý ukončený semestr, respektive za každých 6 měsíců.

Souhlasná stanoviska uděluje dle vyhlášky č. 423/2004 Sb. § 2, odst. 1 i) profesní organizace nebo odborná společnost, která sdružuje osoby s odbornou nebo specializovanou způsobilostí vykonávající zdravotnické povolání, kterého se akce celoživotního vzdělávání týká.³⁹ Souhlasné stanovisko pro fyzioterapeuty udělují následující profesní organizace:

- ✓ Unie fyzioterapeutů UNIFY ČR
- ✓ Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR
- ✓ Profesní odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska
- ✓ Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

³⁹ Srov. vyhláška č. 423/2004 Sb., § 2, odst. 1i), s. 8095.

Potvrzení o účasti na celoživotním vzdělávání

Každý pořadatel akce má podle § 54 odst. 6 zákona č. 96/2004 Sb.⁴⁰ povinnost provést záznam do průkazu odbornosti o účasti na jednotlivých formách celoživotního vzdělávání, případně vydat účastníkovi potvrzení o účasti na vzdělávací akci. Pořadatel vede evidenci účastníků celoživotního vzdělávání jím organizovaného a na požádání poskytne údaje z této evidence.

Potvrzení o účasti má splňovat tyto náležitosti:

- a) jméno účastníka
- b) datum narození
- c) datum konání akce
- d) název/téma a typ akce
- e) další skutečnosti důležité pro přiznání počtu kreditů (zejména délku trvání a druh účasti)
- f) číslo jednací vydaného souhlasného stanoviska včetně názvu profesního sdružení, které stanovisko vydalo a výčet zdravotnických povolání, pro která bylo vydáno

Zápis do průkazu odbornosti obsahuje náležitosti c) – f).

2.3 Specializační vzdělávání

V minulosti bylo specializační studium uskutečňováno dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. U středoškolsky vzdělaných rehabilitačních pracovníků probíhalo pomaturitní specializační studium ukončené specializační zkouškou, a to ve specializaci léčba prací nebo léčebná tělesná výchova. Po dosažení specializace léčebná tělesná výchova bylo možné, aby rehabilitační pracovník získal vyšší specializaci v organizaci a řízení práce středních zdravotnických pracovníků.⁴¹

⁴⁰ Srov. zákon č. 96/2004 Sb., § 54, odst. 6, s.

⁴¹ Srov. Vyhláška č. 77/1981 Sb., příloha č. 4, s. 414.

V současné době se specializační vzdělávání v oboru Fyzioterapie se uskutečňuje dle zákona č. 96/2004 Sb., ve znění nařízení vlády č. 31/2010 Sb. a vyhlášky č. 424/2004 Sb.

Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. stanovuje pro fyzioterapeuty pět oborů specializačního vzdělávání:⁴²

- 1) aplikovaná fyzioterapie**
- 2) fyzioterapie v neurologii**
- 3) fyzioterapie ve vnitřním lékařství**
- 4) fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii**
- 5) fyzioterapie v neonatologii a pediatrii**

Zdravotníci pracovníci dle § 5 – 28 zákona č. 96/2004 Sb., tedy i fyzioterapeuti, mohou dle vyhlášky č. 31/2010 Sb. získat specializaci v oboru Organizace a řízení zdravotnictví a jejich označení je specialista v organizaci a řízení zdravotnictví.⁴³

V současnosti probíhá pouze výuka specializace aplikovaná fyzioterapie, pro kterou jsou akreditována zařízení. Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru aplikovaná fyzioterapie byl zveřejněn ve Věstníku MZ až v prosinci 2007, tedy až po více než třech letech platnosti zákona č. 96/2004 Sb. Pro teoretickou výuku získaly akreditaci pouze dvě instituce, a to NCONZO v Brně a IPVZ v Praze. Jedná se tedy o organizace, které měly před platností zákona č. 96/2004 Sb. výsadní monopolní postavení v poskytování specializačního vzdělávání. V tomto směru se u specializací určených pro fyzioterapeuty mnoho nezměnilo. Pro praktickou výuku bylo akreditováno 11 pracovišť (viz příl. 1).

Dle evidence NCO NZO bylo k 1. 1. 2010 zařazeno do oboru Aplikovaná fyzioterapie 1 814 osob, studujících fyzioterapeutů bylo 596. Počty evidovaných osob do studia specializačních oborů k 18. 2. 2010 byl pro obor Aplikovaná fyzioterapie 1 834 osob, studujících je v současné době 685 a do studia oboru Fyzioterapie v neonatologii a pediatrii byly zařazeny 3 osoby, i když pro tento specializační obor ještě nevyšel rámcový vzdělávací program ve věstníku MZ. Do oboru Organizace

⁴² Srov. příloha nařízení vlády č. 31/2010 Sb., s. 341.

⁴³ Srov. tamtéž, s. 342.

a řízení zdravotnictví bylo k 18. 2. 2010 zařazeno 389 nelékařských zdravotnických pracovníků a v současné době ho studuje 315 osob.⁴⁴

Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního je získání specializované způsobilosti odborného fyzioterapeuta, který poskytuje, organizuje a metodicky řídí specializovanou fyzioterapeutickou péči za použití metodiky, na kterou byl v rámci specializačního studia zaměřen. Toto studium prohlubuje teoretické znalosti a praktické dovednosti v oblasti prevence, diagnostiky a terapie v oboru fyzioterapie.

Atestační zkouška

Specializační studium je ukončeno atestační zkouškou, která se skládá z praktické a teoretické části a probíhá dle § 60 zákona č. 96/2004 Sb. a ve znění vyhlášky č. 189/2009 Sb., kterou se upravují podrobnosti o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky. Úhrada za atestační zkoušku se řídí nařízením vlády č. 184/2009 Sb.⁴⁵ o stanovení výše úhrad za zkoušky a výše úhrady je uvedena v tab. 1. Zkouška se koná před oborovou atestační komisí zřízenou MZ, atestační komise má nejméně 3 členy. U praktické části zkoušky, která probíhá v akreditovaném zařízení je přítomen minimálně 1 člen atestační komise a dále školitel akreditovaného zařízení.

Tab. 1 – Výše úhrad za atestační zkoušky

Úhrada za atestační zkoušku (v Kč)			
	Teoretická část	Praktická část	Celkem
Atestační zkouška	2 000	1 500	3 500
1. opakování zkoušky	3 000	2 000	5 000
2. a další opakování zkoušky	4 000	3 000	7 000

⁴⁴ Srov. NCO NZO, *Současná evidence zařazených do specializačních oborů*, < <http://www.nconzo.cz/web/vzdelavani/7>>.

⁴⁵ Srov. nařízení vlády č. 184/2009 Sb., § 3, odst.1, s. 2691-2692.

Podmínky pro zařazení a absolvování specializačního vzdělávání

Podmínkou zařazení do vzdělávacího programu je úspěšné ukončení kvalifikačního studia v oboru fyzioterapie. Do specializačního vzdělávání v klinických oborech (fyzioterapie v neurologii, fyzioterapie ve vnitřním lékařství, fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii a fyzioterapie v neonatologii a pediatrii) se může přihlásit účastník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta absolvováním akreditovaného zdravotnického magisterského studijního oboru pro přípravu fyzioterapeutů, dále pak absolvent aplikované fyzioterapie, který získal specializovanou způsobilost k výkonu specializovaných činností. Dále musí mít praxi v oboru 3 roky a absolvovat dlouhodobý certifikovaný kurz v rozsahu 160 h pro specializace fyzioterapie v chirurgických oborech, fyzioterapie ve vnitřním lékařství a pro specializaci fyzioterapie v neurologii. Pro specializační vzdělávání fyzioterapie v neonatologii a pediatrii je rozsah výukových hodin dlouhodobého certifikovaného kurzu předepsán na nejméně 320 hodin.⁴⁶

Specializační vzdělávání probíhá podle § 57, odstavce 6 zákona č. 96/2004 Sb. při výkonu příslušného povolání zdravotnického pracovníka. Vzdělávací programy pro obory specializace se skládají z všeobecné, speciální a odborné praxe. Výchozí je všeobecná část, po jejím zvládnutí absolvují účastníci speciální část, která zahrnuje odbornou teoretickou část a krátkodobé kurzy, poté navazuje účastník odbornou praxi v minimálním rozsahu 4 týdnů na akreditovaném pracovišti. Absolventům vysokých škol bude na základě žádosti a doloženého studia započtena všeobecná část.

Aplikovaná fyzioterapie⁴⁷

Účastník specializačního studia musí být v zaměstnaneckém poměru v oboru fyzioterapie po celou dobu studia, musí plnit dílčí úkoly vyplývající z podmínek vzdělávacího programu, absolvovat odbornou praxi v délce 12-ti týdnů

⁴⁶ Srov. KESZIOVÁ, A., a KUČEROVÁ, M., Informace odboru vzdělávání a vědy MZ ČR ke vzdělávacím programům v oboru Fyzioterapie dle nařízení vlády č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí, *Bulletin*, 2010, č. 92, s. 18-22.

⁴⁷ Srov. MZ, Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Aplikovaná fyzioterapie, *Věstník MZ*, 2007, č. 8, s. 15-21.

na akreditovaném pracovišti na každém z oddělení základních klinických oborů (neurologie, chirurgie, ortopedie, traumatologie, vnitřní lékařství, ARO, pediatrie, včetně pracovišť následné péče a ošetrovatelských lůžek).

Student zpracuje tři kompletní kauzuistiky, kauzuistiku pacienta s neurologickou, chirurgickou a interní diagnózou. V průběhu studia musí účastník absolvovat minimálně jeden dlouhodobý certifikovaný kurz, popř. obdobný kurz, který absolvoval před rokem 2006 a který byl v rozsahu minimálně 120 hodin a doložit jeho absolvování. Dále musí absolvovat minimálně dva krátkodobé kurzy dle vlastního výběru na akreditovaném pracovišti nebo kurzy se souhlasným stanoviskem profesní organizace, eventuálně doložit jejich absolvování. Celková délka specializačního studia oboru aplikovaná fyzioterapie je 3 roky a lze ji prodloužit či zkrátit za podmínky zachování počtu hodin studijního programu. Do specializačního vzdělávání může být započtena část dříve uskutečněného studia, pokud odpovídá vzdělávacímu programu. O započtení rozhoduje ministerstvo zdravotnictví na základě podání žádosti účastníka. Specializační studium se uskutečňuje formou celodenní a externí průpravy.

Teoretická výuka je rozdělena na všeobecnou, odbornou a speciální část. Ukončení specializace Aplikovaná fyzioterapie získává absolvent 100 kreditních bodů, které se započítávají do celoživotního vzdělávání.

Fyzioterapie v neurologii⁴⁸

Specializační vzdělávací program fyzioterapie v neurologii je zaměřeno na rozšíření teoretických znalostí z neurofyzologie, obecné a speciální neurologie, kineziologie a fyzioterapeutických metod a technik, rozšíření praktických dovedností vedoucích k samostatné činnosti specialisty v oboru neurologie v lůžkové i ambulantní péči. Soustředí se i na vědecko-výzkumnou a pedagogickou činnost v oboru neurologie.

⁴⁸ Srov. MZ, *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v neurologii*, < <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

Účastník studia musí plnit dílčí úkoly vyplývající z podmínek vzdělávacího programu, absolvovat odbornou praxi v délce 4 týdnů, zpracovat kompletní kauzuistiky pacientů s neurologickou diagnózou, absolvovat dlouhodobý certifikovaný kurz v délce 160 hodin a 3 krátkodobé kurzy související s problematikou a to buď na akreditovaném pracovišti nebo kurzy se souhlasným stanoviskem profesní organizace, eventuálně doložit jejich absolvování. Předpokládaná délka vzdělávacího programu je 18 měsíců, lze ji však prodloužit či zkrátit při zachování počtu hodin. Program v rozsahu 316 hodin je složen s teoretické a praktické výuky. Přičemž 160 hodin z celkového rozsahu výuky tvoří odborná praxe, z toho 40 hodin praxe na neurologickém oddělení, 40 hodin na neurochirurgickém oddělení, 40 hodin na akutní spinální jednotce a 40 hodin na spinální jednotce. Studium je ukončeno atestační zkouškou, pokud byly splněny průběžné podmínky programu, doloženy kauzuistiky pacientů s neurologickými diagnózami, získán stanovený počet kreditů a splněná odborná praxe ve stanoveném rozsahu a požadovaný počet výkonů.

Po ukončení získá absolvent 88 kreditů v rámci celoživotního vzdělávání za 316 výukových hodin.

Fyzioterapie ve vnitřním lékařství⁴⁹

Tento vzdělávací specializační program je zaměřený na rozšíření teoretických znalostí a fyzioterapeutických technik nejčastěji používaných ve vnitřním lékařství, rozšíření praktických dovedností, na samostatnou vědecko-výzkumnou a pedagogickou činnost v oboru fyzioterapie ve vnitřním lékařství.

Účastník studia je povinen plnit dílčí úkoly vzdělávacího programu, absolvovat odbornou praxi v délce 4 týdnů, z toho 80 hodin na interním lůžkovém oddělení, 60 hodin na oddělení jednotky intenzivní péče a 40 hodin na anesteziologicko-resuscitačním oddělení. Součástí studia je zpracování kompletní kauzuistiky pacientů s interní diagnózou, absolvování dlouhodobého certifikovaného kurzu v rozsahu

⁴⁹ Srov. MZ, *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie ve vnitřním lékařství*, < <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

160 hodin a nejméně 3 krátkodobých kurzů souvisejících s problematikou. Předpokládaná délka vzdělávacího programu je 18 měsíců.

Studium v rozsahu 340 hodin v sobě zahrnuje teoretickou i praktickou výuku. Absolvování této specializace získá účastník 93 kreditů za 340 výukových hodin.

Fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii⁵⁰

Cílem specializace fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii je získání potřebných teoretických znalostí a dovedností pro fyzioterapeuty v oblasti komplexní rehabilitační péče o pacienty v chirurgických a traumatologických oborech.

Vstupní podmínky do zařazení do studia jsou: získání odborné způsobilosti k výkonu povolání fyzioterapeuta nebo specializované způsobilosti k výkonu specializovaných činností odborného terapeuta, výkon povolání v oboru nejméně 3 roky a absolvování dlouhodobého certifikovaného kurzu v rozsahu nejméně 160 hodin.

V průběhu studia účastník absolvuje 4 týdenní praxi, tj. 80 hodin na chirurgickém oddělení, 80 hodin na traumatologickém oddělení a 40 hodin na oddělení popálenin. Během studia musí účastník písemně vypracovat komplexní kineziologický rozbor včetně příslušných testů u 3 pacientů s traumatologickou diagnózou a u 3 pacientů s chirurgickou diagnózou, vypracovat krátkodobý a dlouhodobý fyzioterapeutický plán s edukací pacienta.

Po ukončení studia atestační zkouškou, získá absolvent 98 kreditů v rámci celoživotního vzdělávání za 356 výukových hodin.

⁵⁰ Srov. MZ, *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii*, < <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

Fyzioterapie v neonatologii a pediatrii⁵¹

Tento specializační vzdělávací program je zaměřen na fyzioterapeutické techniky novorozeneckého, kojeneckého, batolecího věku a starších dětských pacientů. Účastník získá znalosti speciálních fyzioterapeutických postupů u dětského pacienta, ověří se znalosti a postupy z oboru neonatologie, neurologie, ortopedie a z interních a chirurgických oborů. Po absolvování je připraven na pedagogickou činnost v tomto oboru specializace a na samostatnou vědecko-výzkumnou práci.

Jednou ze vstupních podmínek je absolvování certifikovaného kurzu zaměřeného na rehabilitaci dítěte od nejnižších věkových skupin v rozsahu nejméně 320 hodin, jedná se např. o kurz Vojtovy reflexní lokomoce se zaměřením na dětské pacienty nebo Bobath koncept pro děti. V rámci studia musí účastník absolvovat odbornou praxi v délce 4 týdnů na akreditovaném pracovišti, z toho 2 týdny na ambulantním pediatrickém oddělení mimo své působiště a 2 týdny na specializovaných lůžkových dětských odděleních včetně neonatologie. Dále musí absolvovat řízenou praxi v rozsahu 40 hodin na výukovém pracovišti. K atestační zkoušce musí zpracovat kompletní kauzuistiky u dětí ve třech věkových skupinách (0 – 3 měsíce, 8 – 20 měsíců, 4 – 12 let) s neurologickou, ortopedickou a interní diagnózou. Podmínkou je i absolvování 2 krátkodobých kurzů s dětskou problematikou a jednoho krátkodobého nadstavbového kurzu Bobath konceptu nebo Vojtovy reflexní lokomoce v rozsahu minimálně 30 hodin.

Předpokládaná délka vzdělávacího programu je 24 měsíců. Absolvováním specializace v oboru fyzioterapie v neonatologii a pediatrii získá fyzioterapeut 114 kreditů za 422 hodin výuky.

Organizace a řízení zdravotnictví⁵²

Akreditovaných zařízení na teoretickou výuku je NCO NZO v Brně. Absolvent této specializace získá 120 kreditů. Pro praktickou část jdou akreditována následující

⁵¹ Srov. MZ, *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v neonatologii a pediatrii*, < <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

⁵² Srov. MZ, *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru organizace a řízení zdravotnictví*, *Věstník MZ*, 2008, č. 5, s. 154 – 166.

čtyři zařízení: Fakultní nemocnice Hradec Králové, Fakultní nemocnice Brno, Krajská zdravotní a. s. - Masarykova nemocnice Ústí nad Labem a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze. Absolvent praxe může v každém zařízení získat 5 kreditů.

Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Organizace a řízení zdravotnictví (OŘZ) byl zveřejněn ve věstníku MZ 5/2008. Cílem tohoto programu je připravit nelékařské zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky ve zdravotnictví k výkonu manažerských rolí a funkcí.

Délka tohoto specializačního studia je 30 měsíců, tedy 640 vyučovacích hodin a lze jej prodloužit či zkrátit při zachování počtu hodin. Tento program je koncipován modulovým způsobem, obsahuje povinný základní a odborný modul a moduly speciální, které se dále dělí na povinné, povinně volitelné a doporučené. Praktická výuka představuje minimálně 50 % z celkových vyučovacích hodin. Účastník studia musí absolvovat odbornou praxi na akreditovaném pracovišti v délce 2 týdnů, musí splnit stanovený počet vyučovacích hodin, získat počet kreditů určených vzdělávacím programem, splnit stanovené výkony v rámci vlastního či jiného pracoviště a prokázat písemně nebo ústně schopnost formulovat poznatky získané v jednotlivých modulech. K ukončení studia musí student vypracovat a obhájit závěrečnou práci v rozsahu 30 – 60 stran dle zadaných požadavků. Absolvováním specializace Organizace a řízení zdravotnictví získá účastník 120 kreditů.

3 REGISTRACE

Hlavním cílem registrace nelékařských zdravotnických povolání je ochrana veřejnosti. Veřejnost by měla dostávat odbornou kvalitní péči, která je podložena celoživotním vzděláváním pracovníků. Vysoká kvalita poskytované péče vede ke zvyšování úrovně a prestiže nelékařských povolání. Držitelé osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu mohou užívat označení registrovaný/á. Registrace je dobrovolná. Pokud není zdravotnický pracovník registrován, musí pracovat pod odborným dohledem.

Do 30. 3. 2006 platily dle § 96 zákona č. 96/2004 Sb. přechodná ustanovení, která povolovala registraci všech fyzioterapeutů, kteří prokázali odbornou a zdravotní způsobilost a bezúhonnost. Osvědčení bylo vydáno:

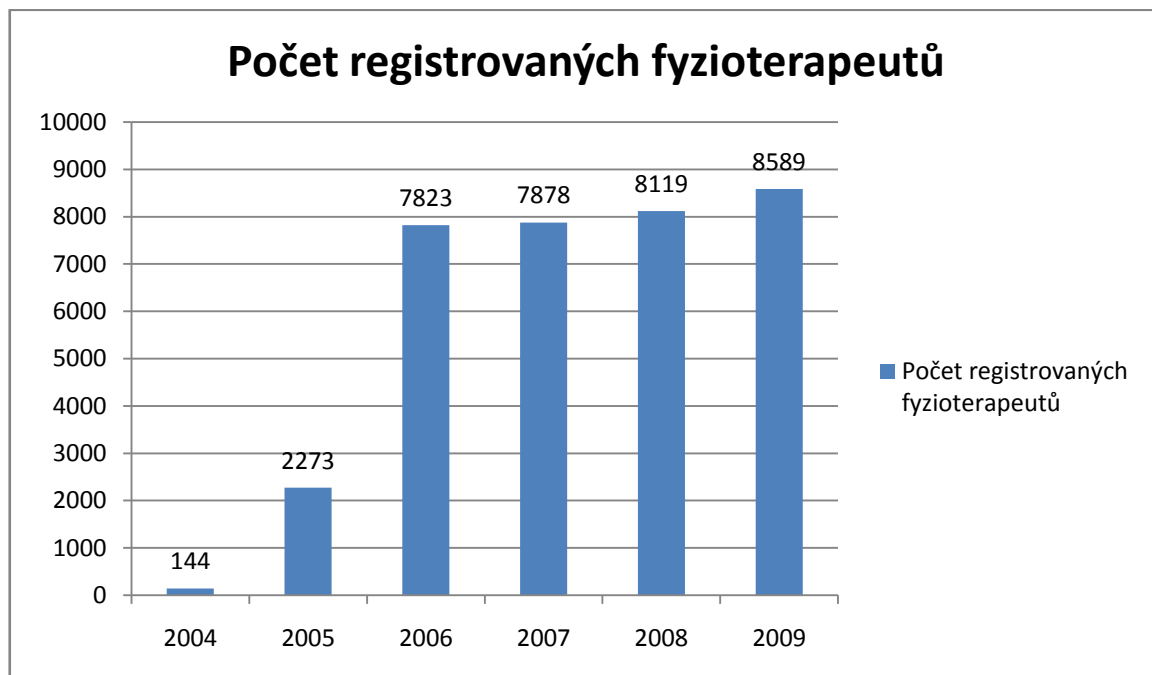
- **na dobu šesti let**, pokud prokázali minimálně tři roky praxe v oboru v uplynulých šesti letech a to v rozsahu minimálně poloviny stanovené týdenní pracovní doby
- **na dobu pěti let**, při prokázání minimálně jednoho roku výkonu povolání v oboru v posledních šesti letech v rozsahu nejméně poloviny stanovené týdenní pracovní doby nebo 2 roky výkonu povolání v posledních šesti letech v rozsahu minimálně pětiny stanovené týdenní pracovní doby
- **na dobu čtyř let** v ostatních případech

Dále do dvou let od nabytí účinnosti zákona č. 96/2004 Sb. nebylo osvědčení podmínkou pro výkon povolání bez odborného dohledu.

Fyzioterapeuti ve značné míře využili přechodného období k zaregistrování se. Po ukončení přechodného období, tedy k 31. březnu 2006, bylo zaregistrováno 6 385 fyzioterapeutů z celkového počtu 114 510 registrovaných. Vývoj počtu registrovaných fyzioterapeutů v letech 2004 – 2009 ukazuje obr. 1. Fyzioterapeuti byli na třetím místě v počtu zaregistrovaných. Nejvíce registrovaných bylo zdravotních sester (přes 83 000) a zdravotních laborantů (6 723 osob).⁵³

⁵³ Srov. NCO NZO, *Registr - statistika*, sdělení pracovníků registru.

K 1. 4. 2010 je v ČR registrováno 8 614 fyzioterapeutů. Celkový počet všech registrovaných zdravotnických pracovníků je 143 910. Fyzioterapeuti jsou druhým oborem s nejvyšším počtem zaregistrovaných, hned po všeobecných sestrách, kterých je zaregistrováno 100 483.⁵⁴

Obr. 1 – Počet registrovaných fyzioterapeutů v průběhu let 2004 - 2009

3.1 Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta

„Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického magisterského studijního oboru pro přípravu fyzioterapeutů,*
- b) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu fyzioterapeutů,*

⁵⁴ Srov. NCO NZO, *Počty registrovaných v jednotlivých oborech*, <<http://www.nconzo.cz/web/registr/10>>.

- c) *tříletého studia v oboru diplomovaný fyzioterapeut na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004, nebo*
- d) *střední zdravotnické školy v oboru fyzioterapeut nebo v oboru rehabilitační pracovník, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.*

(2) Do doby získání specializované způsobilosti fyzioterapeut, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. d), pracuje ve zdravotnickém zařízení pod odborným dohledem fyzioterapeuta způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, z toho prvních 6 měsíců pod jeho přímým vedením.

(3) Fyzioterapeut, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. a) až c), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu, pokud prokáže minimálně 1 rok výkonu povolání v oboru.

(4) Za výkon povolání fyzioterapeuta se považuje činnost v rámci preventivní, diagnostické, léčebné a rehabilitační péče v oboru fyzioterapie.”⁵⁵

3.1.1 Získání odborné způsobilosti k výkonu povolání fyzioterapeuta

Osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu se získává oprávnění k výkonu povolání bez odborného dohledu. O vydání osvědčení zdravotnickému pracovníku rozhoduje Ministerstvo zdravotnictví na základě písemné žádosti a pokud byly splněny podmínky pro výkon povolání bez odborného dohledu stanovené zákonem č. 96/2004 Sb. Formulář žádosti je uveden na webových stránkách MZ nebo NCO NZO. Žádost musí být opatřena kolkem v hodnotě 500 Kč.

Obsahem žádosti jsou:

1. u zdravotnického pracovníka, který požádal o vydání osvědčení do 18 měsíců ode dne získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání, doklady o získané způsobilosti k výkonu povolání.
2. u ostatních zdravotnických pracovníků, kteří požádali o vydání osvědčení po uplynutí 18 měsíců ode dne získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání se přikládá:

⁵⁵ Zákon č. 96/2004 Sb., § 24, s. 1459.

- doklad o získané způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v příslušném oboru
- doklady o výkonu zdravotnického povolání v příslušném oboru minimálně 1 rok za posledních 6 let v úvazku 0,5 stanovené týdenní pracovní doby nebo minimálně 2 roky výkonu povolání v posledních 6 letech v rozsahu minimálně pětiny stanovené týdenní pracovní doby
- získání 40 kreditů z celoživotního vzdělávání z období posledních 6 let
- doklad o složení zkoušky, pokud nebyla splněna požadovaná praxe v příslušném oboru či nebyly získány kredity v rámci celoživotního vzdělávání

Vyplněná žádost se všemi doklady a náležitostmi se odesílá na adresu:

Ministerstva zdravotnictví
Odbor vzdělávání a vědy
Uznávací jednotka Brno
Vinařská 6
603 00 Brno

Ministerstvo rozhodne o vydání Osvědčení do 30 dnů, osvědčení se vydává na dobu 6 let. Má podobu rozhodnutí a nabývá právní moci uplynutím odvolací lhůty.⁵⁶

3.1.2 Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti

O prodloužení platnosti osvědčení žádá registrovaný fyzioterapeut nejpozději 60 dnů před vypršením jeho platnosti. Osvědčení nabývá platnosti rozhodnutím MZ a po uplynutí odvolací lhůty, tedy po 15-ti dnech od oznámení rozhodnutí. Pokud registrovaný fyzioterapeut nestihne podat žádost o prodloužení nejpozději 60 dnů před vypršením registrace, pak jeho registrace zaniká. Může však znovu podat žádost o vydání osvědčení k výkonu povolání fyzioterapeuta a doložit k ní potřebné dokumenty (viz. kapitola 3.1.1).

⁵⁶ Srov. MZ ČR ve spolupráci s NCONZO, *Jak získat Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu*, 2007.

Žadatel již po novelizaci zákona č. 96/2004 Sb., s platností od 1. 7. 2008 nepřikládá doklady o zdravotní způsobilosti a bezúhonnosti, kontrola přechází v případě zaměstnanců na zaměstnavatele nebo v případě osob samostatně výdělečně činných na krajské či živnostenské úřady.

Součástí žádosti je **doložení výkonu zdravotnického povolání** po dobu jednoho roku v rozsahu minimálně poloviny stanovené týdenní pracovní doby, nebo případně 2 let výkonu povolání v rozsahu minimálně pětiny týdenní pracovní doby. Osoby samostatně výdělečně činné, doloží výkon povolání úředně ověřenou kopií registrace nestátního zdravotnického zařízení.

Dále žadatel dokládá získání 40 kreditů z celoživotního vzdělávání. Ty může předložit souhrnným výpisem o absolvovaných vzdělávacích aktivitách a doložit jej prostými kopiemi potvrzení o účasti. Nadřízený pracovník pak stvrzuje podpisem, že ověřil přehled vykázaných vzdělávacích aktivit. U osob samostatně výdělečně činných či matek na mateřské či rodičovské dovolené a u osob v evidenci úřadu práce se získání 40 kreditů dokládá jednotlivými prostými kopiemi o účasti nebo kopiemi zápisu v průkazu odbornosti. Průkaz odbornosti slouží k zaznamenávání celoživotního vzdělávání, vykonaných zkoušek a výkonu povolání fyzioterapeuta.⁵⁷ Průkaz odbornosti lze zakoupit např. v prodejně skript v NCO NZO v Brně za 82 Kč.

Žadatelé, kteří se rozhodli nahradit výkon povolání či kredity za období uplynulých 6ti let zkouškou k vydání osvědčení, přiloží k žádosti prostou kopii dokladu o složení zkoušky.

K žádosti o prodloužení osvědčení již není nutné přikládat doklad o získané odborné či specializované způsobilosti, pokud tak bylo učiněno již při vydání osvědčení nebo v průběhu registračního období.

3.1.3 Zkouška k ověření způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu

Zkouška k vydání osvědčení probíhá v souladu se znění vyhlášky č. 189/2009 Sb.⁵⁸ o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického

⁵⁷ Srov. zákon č. 96/2004 Sb., § 65, s. 1469.

povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikační kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka.

Přihláška ke zkoušce k ověření způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu se podává na MZ. Zkouška se koná před zkušební komisí MZ, která má nejméně 4 členy, a to ve složení 1 zástupce ministerstva, 1 zástupce akreditovaného zařízení, 1 zástupce organizace zaměstnavatelů a 1 zástupce zdravotnického povolání (fyzioterapeutů). Je veřejně přístupná pouze pro zdravotnické pracovníky. Zkouškou k vydání osvědčení nelze nahradit specializaci.⁵⁹ Zkouška se skládá z praktické a teoretické části. Fyzioterapeut, který nesplnil povinnou dobu k výkonu povolání v uplynulých 6ti letech, se přihlásí pouze k praktické části zkoušky. Teoretická část zkoušky nahrazuje 40 kreditních bodů. Zkouška se hodnotí slovy prospěl a neprospěl. Je-li vykonána úspěšně, údaje o ní jsou zaznamenány do průkazu odbornosti a ministerstvo vydá fyzioterapeutovi doklad o složení zkoušky. Výše úhrady za zkoušku k vydání osvědčení se řídí nařízením vlády č. 184/2009 Sb., které nabylo účinnosti 1. 7. 2009.⁶⁰ Výši úhrad za zkoušky znázorňuje tab. 2 .

Tab. 2 – Výše úhrad za zkoušky k vydání osvědčení

Úhrada za zkoušku k vydání osvědčení (v Kč)			
	Teoretická část	Praktická část	Celkem
zkouška	1 000	1 000	2 000
1. opakování zkoušky	2 000	2 000	4 000
2. opakování zkoušky	3 000	3 000	6 000

3.1.4 Zamítnutí a odejmutí osvědčení

„Ministerstvo rozhodne o zamítnutí nebo odejmutí osvědčení, jestliže zdravotnický pracovník nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky pro jeho vydání.“⁶¹

⁵⁹ Srov. vyhláška č. 189/2009 Sb., § 2, s. 2735.

⁶⁰ Srov. nařízení vlády č. 184/2009 Sb., § 3, odst. 2, s. 2692.

⁶¹ Zákon č. 96/2004 Sb., Sbirka zákonů, § 70, s. 1470

3.2 Registr zdravotnických pracovníků

Registr zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je součástí Národního zdravotnického informačního systému. Registr je vytvořený v souladu se zákonem č. 96/2004 Sb. Vedením registru bylo MZ pověřeno NCO NZO v Brně. Vydáním osvědčení je registrovaný fyzioterapeut automaticky zapsán do Registru. Registrovaný fyzioterapeut je povinen neprodleně oznámit jakékoliv změny v osobních údajích nebo informace o skončení platnosti osvědčení do Národního zdravotnického informačního systému.⁶² Registr je přístupný veřejnosti na webové adrese: <https://registr.nconzo.cz/registr/>. Veřejnost si může ověřit, zda fyzioterapeut, kterého navštěvují či který pracuje v jejich blízkém okolí, je registrovaný či ne. Údaje přístupné veřejnosti jsou: jméno a příjmení registrovaného fyzioterapeuta, datum narození a číslo registrace.

Registr provádí tyto činnosti:

- posuzuje žádosti o vydání a prodloužení platnosti osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a registrace jeho držitelů v Registru u 27 povolání
- organizuje a realizuje zkoušky k vydání Osvědčení a Aprobační zkoušky
- eviduje souhlasná stanoviska profesních sdružení k vzdělávacím akcím
- eviduje vydané precedenty k uznání výkonu povolání a kredity pro vydání nebo prodloužení osvědčení
- vyhledává spisy dle § 6 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a ověřování dokladů o odborné a specializované způsobilosti
- archivační, přednášková, publikační a metodická činnost
- konzultační činnost při osobním kontaktu a v rámci informační linky

⁶² Srov. zákon č. 96/2004 Sb, § 72, s. 1471.

4 PLATOVÉ PODMÍNKY PŘI VÝKONU POVOLÁNÍ FYZIOTERAPEUTA

Platové poměry zaměstnanců ve veřejných službách a správě se řídí katalogem prací a kvalifikačními předpoklady, které stanovuje nařízení vlády č. 137/2009 Sb.

Od 1. 6. 2009 došlo ke zvýšení mezd zaměstnanců ve veřejném sektoru o 3,5 %, tedy i u zdravotníků. Nařízením vlády č. 201/2009 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě s účinností od 1. července 2009 došlo ke zvýšení platových tarifů zdravotnických pracovníků, došlo tak o zvýšení mezd zdravotníků ve veřejném sektoru o 3,5 %. U všeobecných sester a porodních asistentek byla mzda zvýšena o dalších 8 % v souvislosti se změnami v Katalogu prací platných od 1. 7. 2009.⁶³ Tyto změny byly zpracovány MZ ČR a MPSV ČR pouze pro profesi všeobecná sestra a porodní asistentka, kdy se tyto profese posunuly o třídu výš v návaznosti na náplň práce. Změny v Katalogu prací pro ostatní nelékařské profese jsou připravovány na rok 2010. Nařízením vlády č. 201/2009 Sb. s účinností od 1. 7. 2009, kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení vlády č. 74/2009 Sb., bylo schváleno s úmyslem zmírnit odchod zdravotnických pracovníků ze zdravotnictví a tím snížit jejich nedostatek. Zvýšení platových tarifů bylo provedeno v souvislosti s celoživotním vzděláváním nutným pro vykonávání zdravotnických profesí, právě s ohledem na kvalifikační a specializační vzdělávání, které je časově i finančně náročné a také na neuropsychickou zátěž při výkonu zdravotnického povolání a jeho vysokou mírou odpovědnosti.

V rozsahu působnosti ustanovení § 5 odst. 3 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., kterým se mění nařízení o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění dřívějších předpisů, se podmiňuje právo na platový tarif pro zdravotnické pracovníky výkonem zdravotnického povolání, a to pouze pokud zaměstnanec poskytuje zdravotní péči ve zdravotnickém zařízení, zařízení záchranné služby nebo zařízení sociálních služeb.

Za výkon povolání fyzioterapeuta se považuje výkon činností stanovených zákonem č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a k nim prováděcími předpisy

⁶³ Srov. nařízení vlády č. 137/2009 Sb.,

(např. vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění vyhlášky č. 401/2006 Sb.). Zdravotní péčí se podle zákonů č. 96/2004 Sb. a v návaznosti na zákon č. 20/1966 Sb. rozumí zejména preventivní, léčebná, diagnostická, dispenzární, rehabilitační, ošetrovatelská, přednemocniční neodkladná zdravotní péče, lékárenská péče, dále zdravotní péče v oboru zdravotně sociální péče, zdravotní péče v porodní asistenci a výkon zdravotního dozoru, včetně přímého odborného zdravotnického řízení zdravotní péče s účastí na jejím poskytování. Nedílnou součástí zdravotní péče jsou též činnosti spočívající v její bezprostřední organizaci a účasti na jejím vyhodnocení a zabezpečení, jedná se například o činnosti vykonávané při poskytování zdravotní péče vedoucími zaměstnanci.⁶⁴ Platový tarif náleží i zdravotnickým pracovníkům, kteří poskytují zdravotní péči v rámci vědeckovýzkumné činnosti nebo v souvislosti s ní.

Dle katalogu prací je povolání fyzioterapeut zařazeno do 8 – 12 platové třídy,⁶⁵ náplň práce fyzioterapeutů dle jednotlivých platových tříd je popsána v příl. 3. Vždy však záleží na zaměstnavateli, jakou zaměstnanci přizná náplň práce. Rozhodujícím a určujícím kritériem je tedy skutečný charakter prací přidělených zaměstnavatelem v rámci pracovní smlouvy. Ty z prací, které jsou nejsložitější, určují platovou třídu zaměstnance. Nejvyšší dosažené vzdělání zaměstnance tedy není rozhodující. Dle § 2 nařízení vlády č. 564/2006 Sb.⁶⁶, o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, je kvalifikačním předpokladem pro zařazení fyzioterapeuta do 8. platové třídy střední vzdělání s maturitní zkouškou, pro zařazení do 9. platové třídy vyšší odborné vzdělání nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou. Pro zařazení do 10. platové třídy musí mít zaměstnanec vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu nebo vyšší odborné vzdělání. Bakalářské či magisterské vysokoškolské vzdělání jsou kvalifikačním předpokladem pro zařazení do 11. a 12. platové třídy.

⁶⁴ Srov. zákon č. 96/2004 Sb.,

⁶⁵ Srov. nařízení vlády č. 137/2009 Sb., část 2.19.18, s. 1724-1725.

⁶⁶ Srov. nařízení vlády č. 564/2006 Sb., § 2, s. 7706.

5 VÝZKUM

5.1 Hypotézy a výzkumné otázky

Hypotéza H01:

Fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni investovat do vzdělávání stejné finanční prostředky jako fyzioterapeuti s nižším než vysokoškolským vzděláním (tj. se středoškolským, nadstavbovým nebo vyšším odborným vzděláním).

Hypotéza HA1:

Fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni investovat větší finanční prostředky na vzdělávání.

Hypotéza 2:

Není závislost mezi věkem a průměrným počtem kreditů, který fyzioterapeuti získají za jeden rok.

Hypotéza 3:

80% fyzioterapeutů nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění.

Hypotéza 4:

90% fyzioterapeutů investuje do vzdělávání v rámci kreditního systému minimálně 3 000 Kč ročně.

Hypotéza 5:

50% zaměstnavatelů je ochotno podílet se na vzdělávání svých zaměstnanců – fyzioterapeutů minimálně z 50%.

Hypotéza 6:

Registrovaní fyzioterapeuti tvoří více než 90 % všech dotazovaných.

Hypotéza 7:

Neexistuje závislost mezi měsíčním příjmem a finanční částkou vynaloženou na vzdělávání.

Hypotéza 8:

Není rozdíl mezi čistým měsíčním příjmem zaměstnanců ve veřejném a soukromém sektoru.

Výzkumné otázky**Otázka 1**

Jakou částku investují fyzioterapeuti do svého vzdělání za registrační období?

Otázka 2

Kolik kreditů průměrně získají fyzioterapeuti za registrační období?

Otázka 3

Kolik fyzioterapeutů se hlásí ke své profesní organizaci UNIFY ČR?

Otázka 4

Jaká je průměrná cena za 1 kredit u certifikovaných kurzů určených pro fyzioterapeuty a u vzdělávacích akcí pořádaných NCO NZO?

5.2 Metodika výzkumu

Ke zpracování diplomové práce byl použit kvantitativní výzkum. Pro získání dat byl použit anonymní dotazník. Dotazník obsahuje 20 otázek, které jsou rozděleny do dvou kategorií. Vzor dotazníku je přiložen v příl. 4. První kategorie otázek se soustřeďuje na zjištění základní popisné charakteristiky respondentů, tedy na věk, pohlaví, vzdělání, praxi a typ pracoviště respondentů. Další část tvoří otázky zaměřené na celoživotní vzdělávání respondentů, respektive na registraci, finanční náklady na vzdělávání, podíl a přístup zaměstnavatelů k dalšímu vzdělávání. Dotazník je tvořen 4 otázkami otevřenými s požadavkem vepsání odpovědi, 2 polozavřenými otázkami a 14 uzavřenými otázkami, z čehož 2 otázky mají uzavřené podotázky. U 5 otázek je možnost více odpovědí. Osoby samostatně výdělečně činné nejsou povinny odpovídat na otázky ohledně zaměstnavatele, tzn. 3 otázky. Fyzioterapeuti, kteří se nevzdělávají v rámci kreditního systému nemusejí odpovídat na 2 otázky.

Skupinu respondentů tvořili fyzioterapeuti pracující v ČR, převážně v Olomouckém a Moravskoslezském kraji. Dotazníkové šetření probíhalo v Odborném léčebném ústavu Paseka, v Priessnitzových léčebných lázních, Lázních Dolní Lipová, soukromé rehabilitaci Leokadie Konečné v Jeseníku, v Lázních Slatinice, v nemocnici Prostějov, ve Vojenské nemocnici Olomouc, ve Vítkovské nemocnici v Ostravě, nemocnici ve Valašském Meziříčí, nemocnici ve Frýdku Místku, na soukromé rehabilitaci Davida Lisického v Prostějově a na soukromé rehabilitaci Micheala Poláka v Prostějově, dále na certifikovaném kurzu pořádaném NCO NZO ve dnech 12. – 16. 3. 2010 s názvem Fyzioterapeuti v rehabilitační léčbě některých druhů funkční ženské sterility metodou Mojžíšové.

Celkově bylo rozdáno 160 dotazníků a vráceno bylo 141 dotazníků, návratnost tedy byla 88 %. Bylo nutné vyřadit 10 dotazníků z důvodu špatného vyplnění a 3 dotazníky, jelikož byly vyplněny registrovanými ergoterapeuty či sestrou. Průzkum probíhal z konečného počtu 128 respondentů.

Výsledky dotazníkového šetření byly zpracovány popsány v hodnotách absolutních čísel a relativních četností v procentech. Pro lepší přehlednost bylo u některých výsledků použito grafické znázornění.

U dotazníkového šetření bylo uplatněno pravidlo, že každý respondent odpoví na všechny otázky, u některých otázek mohl respondent vybrat více než jednu odpověď, smyslem analýzy není posuzovat správnost odpovědí.

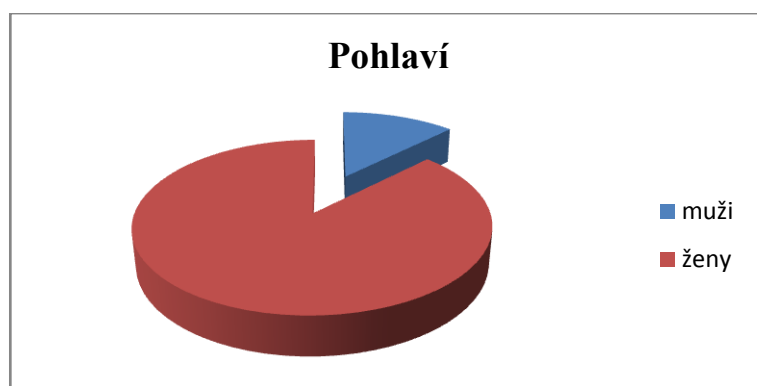
Další součástí výzkumu byl sběr dat o vzdělávacích akcích, které pořádalo NCO NZO v roce 2009. Zajímala nás především cena a počet kreditů pro jednotlivé akce. Ze seznamu certifikovaných kurzů MZ byly vybrány ty, které jsou určeny pro fyzioterapeuty a následně byla dohledána cena těchto kurzů. Počet kreditů za absolvování certifikovaného kurz je uveden v seznamu MZ a je určený pro daný vzdělávací program podle počtu výukových hodin.

Součástí diplomové práce jsou i sebraná statistická data o počtech žádostí o udělení souhlasného stanoviska UNIFY ČR a počtu schválených žádostí.

5.3 Interpretace výsledků dotazníků

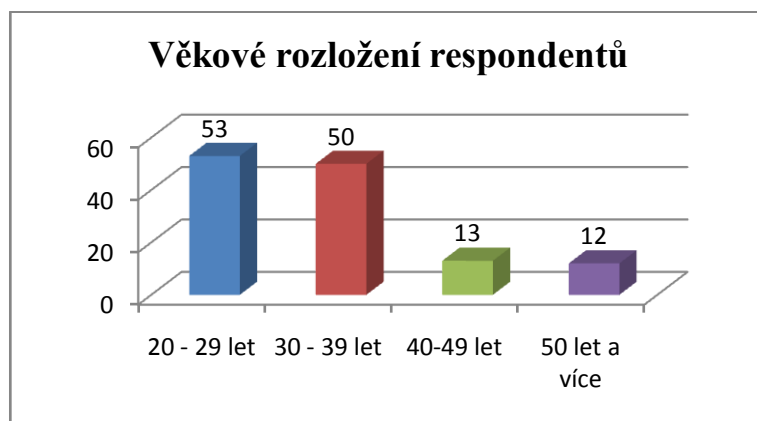
Informace o respondentech

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 128 respondentů, z toho 16 mužů a 112 žen. Obě pohlaví tedy nebyla zastoupena rovnoměrně. V našem vzorku ženy tvořily 87,5 %, ten poměr zobrazuje obr. 2.

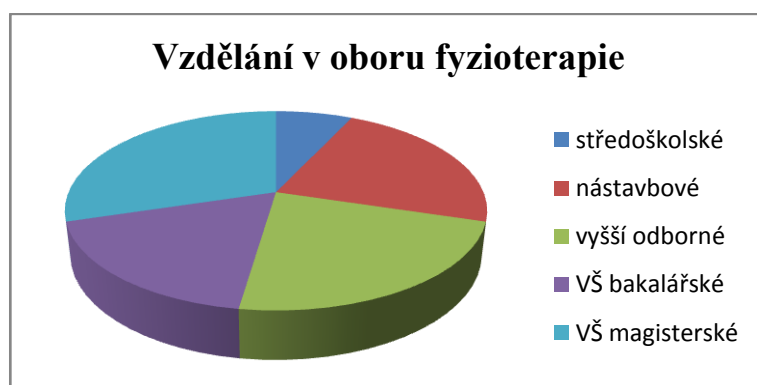
Obr. 2 – Zastoupení pohlaví u respondentů dotazníkového šetření

Průměrný věk fyzioterapeutů byl 34 let, nejmladšímu respondentovi bylo 22 let a nejstaršímu 59 let. Při rozdělení věku respondentů do věkových skupin jsou nejpočetnější první dvě věkové skupiny, tedy 20 – 29 let a 30 – 39 let. Věková skupina 40 – 49 let a 50 let a více jsou zastoupeny téměř rovnoměrně. Zastoupení věku fyzioterapeutů v jednotlivých věkových skupinách je patrné z obr. 3.

Obr. 3 – Věkové rozložení respondentů dotazníkového šetření

Z celkového počtu 128 respondentů bylo 61 vysokoškolsky vzdělaných, z toho magisterský titul získalo 38, bakalářský 23. Pouze 9 respondentů mělo středoškolské vzdělání. Nástavbové a vyšší odborné studium absolvovalo shodně 29 respondentů. Vzdělávání respondentů znázorňuje obr. 4. Největší počet vysokoškolsky vzdělaných fyzioterapeutů je v nejmladší věkové skupině 20 - 29 let, přesněji 43 osob, 31 dokončilo magisterské a 12 bakalářské studium. Ve věkových skupinách 40 - 49 let a 50 let a více je vždy zastoupen jeden vysokoškolsky vzdělaný fyzioterapeut s bakalářským titulem. V nejmladší věkové skupině nejsou zastoupeny absolventi středních rehabilitačních škol ani absolventi návstavbového studia z důvodu zrušení těchto typů studia. Absolventi vyšších odborných škol jsou zastoupeni pouze v prvních dvou věkových skupinách do 39 let. Ve věkové skupině 30 – 39 let jsou zastoupeni absolventi všech typů škol.

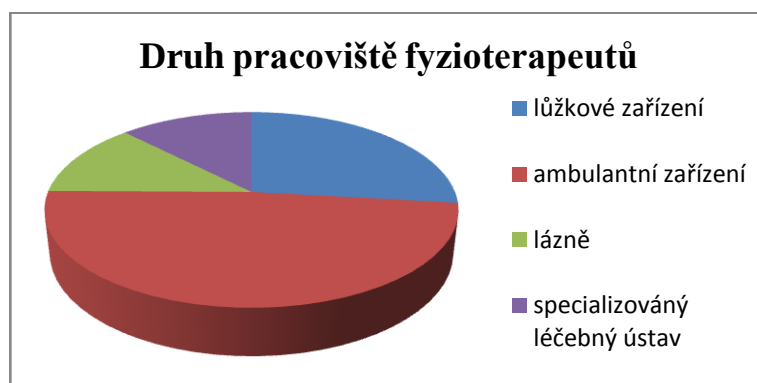
Obr. 4 – Vzdělání respondentů dotazníkového šetření

7 dotázaných pracuje jako osoba samostatně, z toho 4 osoby jsou jak zaměstnaneckém poměru, tak pracují jako osoby samostatně výdělečně činné. 121 fyzioterapeutů je pouze v zaměstnaneckém poměru.

Průměrná délka praxe všech respondentů je téměř 11 roků. Nejdelší uvedená praxe byla 36 let a nejkratší půl roku.

V soukromém sektoru pracuje 81 respondentů, což je 63 % všech dotázaných. Ve veřejném sektoru pracuje 37 % dotázaných, tedy 48 osob. Většina osob pracuje v ambulantním zařízení, celkem 49 %. Někteří fyzioterapeuti pracují jak na lůžkovém zařízení, tak v ambulanci zvláště, pokud nemocnice poskytuje taktéž ambulantní rehabilitační péči. Taktéž lázně či speciální léčebné ústavy poskytují ve většině

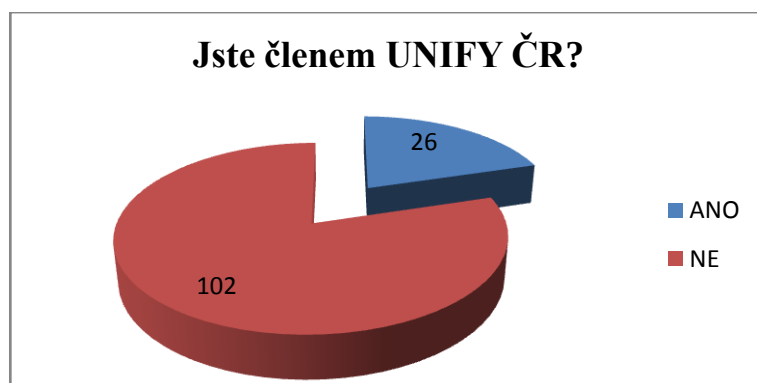
případů i ambulantní péči. Poměr fyzioterapeutů dle druhu zařízení, ve kterém pracují, zobrazuje obr. 5.

Obr. 5 – Druh pracoviště respondentů dotazníkového šetření

Otázka č. 8: „Jste členem UNIFY ČR?“

Pouhých 20 % dotázaných fyzioterapeutů se hlásí ke své profesní organizaci Unii fyzioterapeutů České republiky. Zbylých 80 % dotázaných, tedy 102 osoby nejsou členy této profesní organizace. Poměr členů a nečlenů profesní organizace fyzioterapeutů znázorňuje obr. 6.

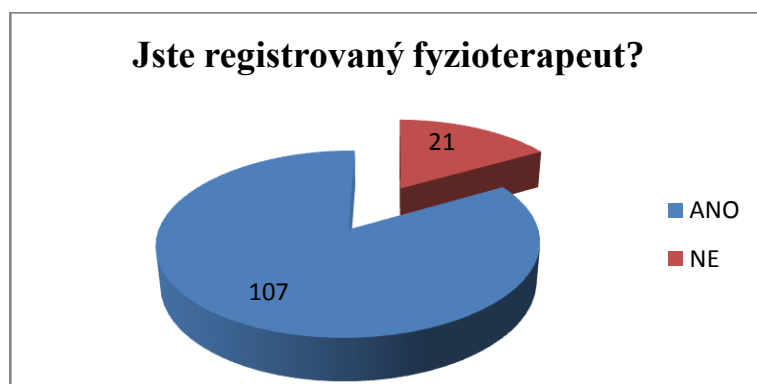

Obr. 6 – Poměr členů a nečlenů UNIFY ČR

Otázka č. 9: „Jste registrovaný/á fyzioterapeut?“

Většina dotázaných fyzioterapeutů má osvědčení k výkonu povolání, tedy jsou registrovaní. 16 % fyzioterapeutů není registrováno, tedy 21 osob, z toho 6 osob má praxi do 1 roku a jsou vysokoškolsky vzdělání. O vydání osvědčení k výkonu povolání

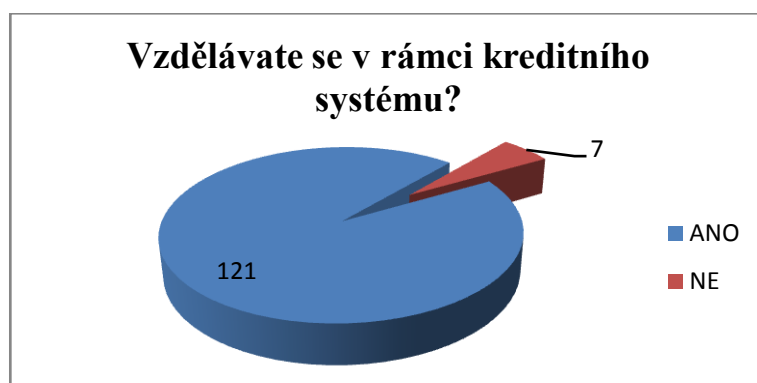
fyzioterapeuta je možné požádat do 18 měsíců od získání odborné způsobilosti. Poměr registrovaných a neregistrovaných fyzioterapeutů je graficky znázorněn v obr. 7.

Obr. 7 – Poměr registrovaných a neregistrovaných fyzioterapeutů

Otázka č. 10: „Vzděláváte se ve svém oboru v rámci kreditního systému?“

Téměř 95 %, tj. 121 fyzioterapeutů se vzdělává v rámci kreditního systému a získává kredity potřebné k získání či prodloužení osvědčení k výkonu povolání fyzioterapeuta, což je patrné z obr. 8. Pouze 7 osob se nevzdělává v rámci kreditního systému. 4 osoby, které se nevzdělávají v rámci kreditního systému, jsou starší 50 let. Další dvě osoby jsou ve věku 34 a 38 let a jedna ve věku 22 let s dokončeným bakalářským studiem fyzioterapie a praxí půl roku, lze tedy předpokládat, že tato osoba bude nadále pokračovat v magisterském studiu.

Obr. 8 – Poměr respondentů, kteří se vzdělávají a nevzdělávají v rámci KS

Otázka č. 11: „Přináší Vám vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění v práci?“

Jen 23 respondentů, tedy 19 % fyzioterapeutů má finanční prospěch ze vzdělávání se v rámci kreditního systému. Zbylých 99 fyzioterapeutů (81 %) nezískává finanční zvýhodnění v práci tím, že se vzdělává. Odpovědi na tuto otázku graficky znázorňuje obr. 9.

Obr. 9 – Grafické znázornění výsledků otázky č. 11

Otázka č. 12: „Kolik kreditů průměrně získáte za Vaše vzdělávání za rok?“

Na tuto otázku odpovědělo 121 respondentů, zbylých 7 respondentů neodpovídalo, jelikož se nevzdělávají v rámci kreditního systému. 121 respondentů v průměru za rok získá 14 kreditů. Nejčastěji fyzioterapeuti uváděli 10 kreditů za rok. Maximální počet kreditů, které jeden z respondentů získá za rok, je 30 a nejméně bylo uvedeno 5 kreditů.

Otázka č. 13: „Umožňuje Vám zaměstnavatel navštěvovat vzdělávací akce?“

Zaměstnavatel umožňuje navštěvovat vzdělávací akce 116 fyzioterapeutům, tedy 93 % procentům dotazovaných. V 52 % mají fyzioterapeuti nárok na náhradu mzdy, zaměstnavatel je tedy vysílá na vzdělávací akci jako na školení, v 32,5 % jsou zaměstnanci uvolněni bez náhrady mzdy a v 8,3 % si mohou fyzioterapeuti upravit svou pracovní dobu tak, aby mohli vzdělávací akci navštívit. Zaměstnavatel neumožňuje vzdělávat se pouze v 7 % (9 dotazovaných), v tomto případě se

zaměstnanci musí vzdělávat ve svém volnu. Procentuální zastoupení odpovědí na tuto otázku ukazuje tab. 3. Na tuto otázku odpovídalo 125 respondentů, 3 respondenti pracující jako osoby samostatně výdělečně činné neodpovídaly. Někteří fyzioterapeuti uvedli při kladné odpovědi na tuto otázku více možností, zřejmě v závislosti na tom, zda je zaměstnavatel na akci vyslal nebo si ji sami vybrali (viz. tab. 4).

Tab. 3 – Absolutní a relativní četnosti odpovědí na otázku č. 13

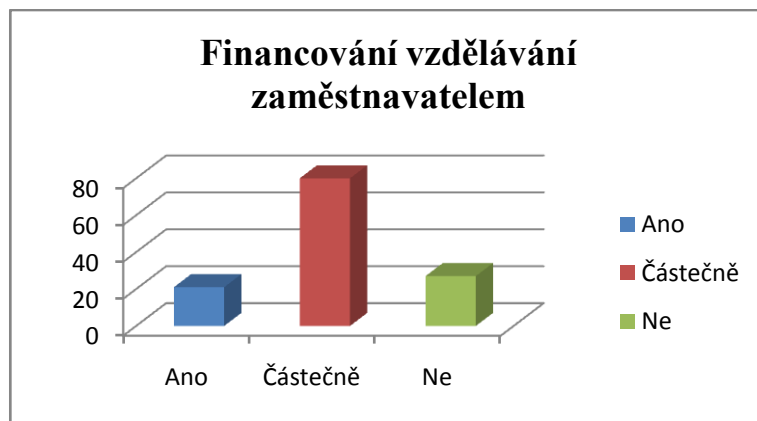
Otázka č. 13	celkem	v %
Ano	116	92,8
Ne	9	7,2
	125	100

Tab. 4 – Procentuální rozdělení kladných odpovědí na otázku č. 13

Dodatek k otázce č. 13		celkem	v %
ANO:	uvolní Vás ze služby s náhradou mzdy	68	52
	uvolní Vás ze služby bez náhrady mzdy	42	32,5
	máte možnost si upravit svou pracovní	11	8,3
celkem		130	100

**Otázka č. 14: „Hradí Vám zaměstnavatel kurzy, semináře, konference či jiné
vzdělávací akce?“**

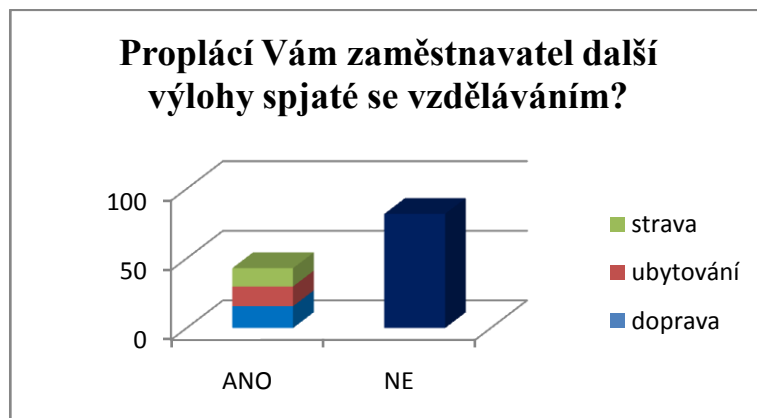
Na otázku č. 15 odpovídalo 125 respondentů, neodpovídali 3 fyzioterapeuti pracující jako samostatně výdělečně činné osoby. Zaměstnavatel se podílí alespoň částečně na hrazení vzdělávacích akcí v 62 %, v 17 % dokonce hradí vzdělávání plně. 27 respondentů uvedlo, že jim zaměstnavatel nehradí vzdělávání. Graf obr. 10 názorně ukazuje ochotu zaměstnavatelů financovat vzdělávání svých zaměstnanců – fyzioterapeutů.

Obr. 10 – Grafické znázornění financování vzdělávání zaměstnavatelem

Otázka č. 15: „Proplácí Vám zaměstnavatel další výlohy spjaté se vzděláváním?“

V 65,6 % případů se zaměstnavatel nehradí další výlohy spjaté se vzděláváním. U zbývajících 43 fyzioterapeutů zaměstnavatel hradí dopravu ve 36,5 %, ubytování v 33 % a stravu v 30,5 % případů. Poměr zaměstnavatelů ochotných financovat další výlohy spjatých se vzděláváním svých zaměstnanců je patrný z obr. 11. Zaměstnavatel hradí jak dopravu, ubytování a stravu pouze u 32 respondentů ze 125 dotázaných. U ostatních respondentů hradí jen některé položky zvlášť.

Obr. 11 – Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 15

Otázka č. 16: „Jakou finanční částku průměrně vynaložíte ročně za Vaše vzdělávání?“

7 respondentů z celkového počtu 128 si nepřispívá na vzdělávání, vše jim hradí pouze zaměstnavatel. Zbýlých 121 osob si ročně přispívá na vzdělávání v průměru 6 165 Kč. Maximální částka, kterou uvedl fyzioterapeut, byla 30 000 Kč a minimální částka 500 Kč.

Otázka č. 17: „Shledáváte nabídku vzdělávacích akcí dostatečně zajímavou?“

41 respondentů, tedy 32 % dotázaných neshledává nabídku vzdělávacích akcí zajímavou. Naopak většina respondentů (68 %) shledává nabídku vzdělávacích akcí dostatečně zajímavou, to je patrné z obr. 12.

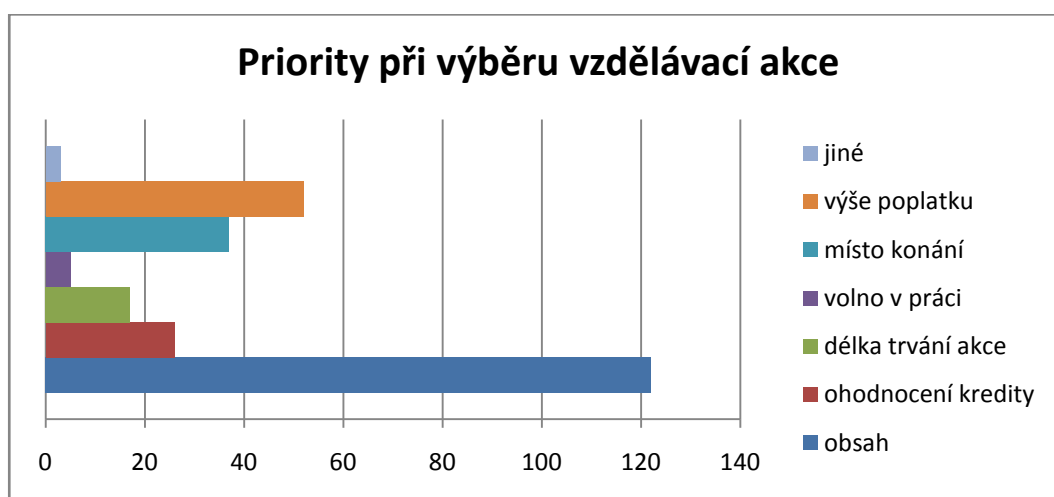
Obr. 12 – Grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č. 17

Otázka č. 18: „Co je pro Vás prioritní při výběru vzdělávací akce?“

Hlavní prioritou při výběru vzdělávací akce je obsah a to ve 47 %, v 20% je důležitá výše poplatku, ve 14 % místo konání a teprve poté ohodnocení akce kredity, dále pak délka trvání akce, to zda má účastník volno v době konání. Procentuální vyjádření četností odpovědí je patrné z tab. 4. Pro lepší znázornění byla použita i grafická prezentace odpovědí na tuto otázku (viz obr. 13). Mezi jiné důvody 3 respondenti uvedli, že je pro ně prioritní: domluva se zaměstnavatelem případně s pořadatelem akce na úhradě, užití pro praxi a přednášející.

Tab. 5 – Absolutní a relativní četnosti odpovědí na otázku č. 18

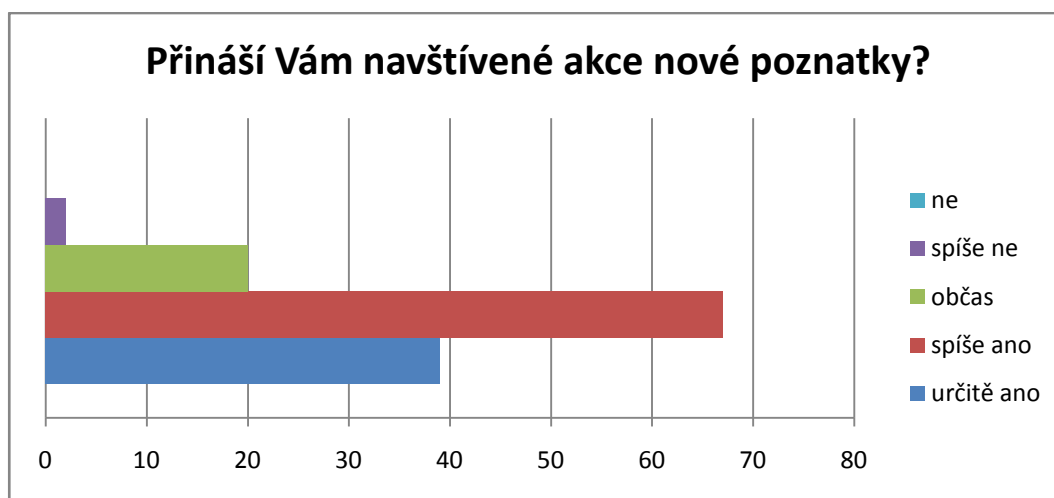
Otázka č. 18	celkem	v %
obsah	122	46,6
ohodnocení kredity	26	9,9
délka trvání akce	17	6,5
zda máte volno v práci	5	1,9
místo konání	37	14,1
výše poplatku za akci	52	19,8
jiné	3	1,1
celkem	262	100%

Obr. 13 – Priority fyzioterapeutů při výběru vzdělávací akce

Otázka č. 19: „Přináší Vám navštívené vzdělávací akce nové poznatky?“

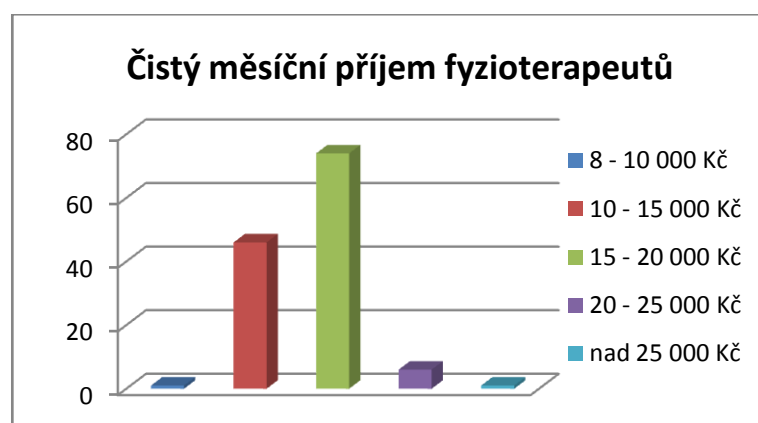
Navštívené vzdělávací akce přináší 83 % dotazovaných nové poznatky. 39 respondentů odpovědělo na otázku, zda jim přináší navštívené vzdělávací akce nové poznatky určitě ano, spíše ano odpovědělo 67 fyzioterapeutů, spíše ne odpověděly pouze 2 osoby. Vzdělávací akce přináší nové poznatky jen občas u 16 % dotazovaných. Žádný z respondentů neodpověděl s určitostí, že jim navštívené akce nepřináší nové poznatky, což je patrné i na obr. 14.

Obr. 14 – Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 19

Otázka č. 20: „Váš čistý měsíční příjem činí:“

Nejvíce fyzioterapeutů (58 %) uvedlo svůj čistý měsíční příjem v rozmezí 15 – 20 000 Kč. Čistý měsíční příjem v rozmezí 10 – 15 000 Kč uvedlo 36 % dotazovaných. Nejnižší mzdu v rozmezí 8 – 10 000 Kč uvedla pouze jedna osoba. Pouhých 6 ze 128 dotazovaných fyzioterapeutů má čistý měsíční příjem v rozmezí 20 – 25 000 Kč. Jen jeden fyzioterapeut dosáhl na plat na 25 000 Kč, tato osoba však není v zaměstnaneckém poměru, jedná se o osobu samostatně výdělečně činnou. Dvě zbylé osoby samostatně výdělečně činné mají plat v rozmezí 15 – 20 000 Kč. Dvě osoby, které pracují jak v zaměstnaneckém poměru, tak jako OSVČ mají měsíční příjem 20 – 25 000 Kč a zbylé dvě v rozmezí 15 – 20 000 Kč. Což nasvědčuje tomu, že hlavní je pro ně zaměstnanecký poměr a živnost mají jen jako přivýdělek. Graficky je čistý příjem respondentů patrný z obr. 15.

Obr. 15 – Čistý měsíční příjem dotazovaných fyzioterapeutů

5.4 Ověření platnosti hypotéz

Hypotéza H01:

Fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni investovat do vzdělávání stejné finanční prostředky jako fyzioterapeuti s nižším než vysokoškolským vzděláním (tj. se středoškolským, nadstavbovým nebo vyšším odborným vzděláním).

Hypotéza HA1:

Fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni investovat větší finanční prostředky na vzdělávání.

K ověření platnosti nulové hypotézy byl použit, vzhledem k nenormálnímu rozdělení dat, neparametrický test Mann-Whitney. Normalita dat byla testována pomocí testu Shapiro-Wilk.

Závěr:

Nulovou hypotézu zamítáme. Test Mann-Whitney prokázal, že fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni do vzdělávání investovat statisticky signifikantně více finančních prostředků než fyzioterapeuti s nižším vzděláním. Medián finančních prostředků investovaných do vzdělávání u fyzioterapeutů vysokoškoláků byl 5 000 Kč, u fyzioterapeutů s nižším vzděláním byl medián 3 000 Kč. Tento rozdíl je statisticky významný, hladina signifikance $p = 0,008 (< 0,05)$.

Tab. 6 – Popisné statistiky (finanční prostředky investované do vzdělávání)

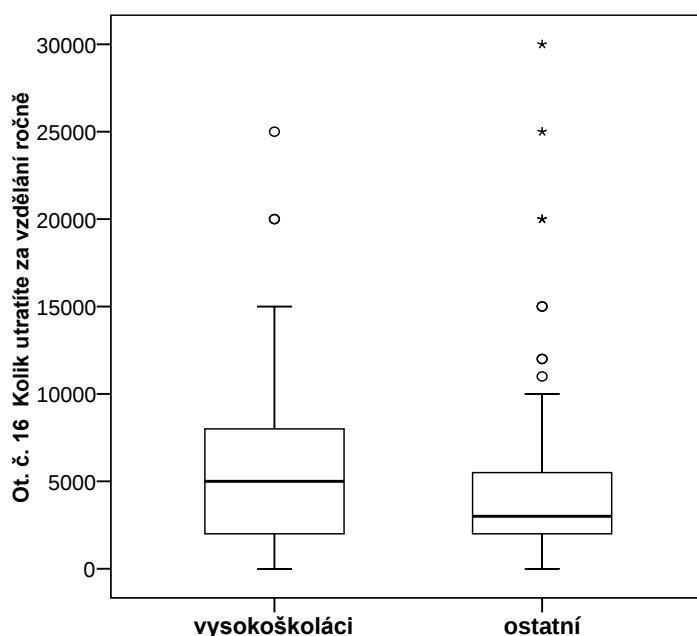
Ot. č. 16 Kolik utratíte za vzdělání ročně

Ot. č. 3 Vzdělání	N	Minimum	Maximum	Medián	Průměr	Směrodatná odchylka
vy sokoškolské	61	0	25000	5000	6541	5150
ostatní	67	0	30000	3000	5179	6012

Tab. 7 – Výsledky testu Mann-Whitney

Testové statistiky ^a	
	Ot. č. 16 Kolik utratíte za vzdělání ročně
Mann-Whitney ho U	1492,000
Asymptotická signifikance (oboustranná)	,008

a. Grouping Variable: Ot. č. 3 Vzdělání

Obr. 16 – Grafické zobrazení výsledku pomocí krabicového grafu

V box grafu je pro každou skupinu (vysokoškoláci, ostatní) popsána pomocí kvartilů distribuce finančních nákladů na vzdělání za rok. Silná čára uvnitř boxu odpovídá mediánu hodnot (tj. 2. kvartilu), dno a víko boxu odpovídají 1. a 3. kvartilu, anténka dole a nahoře prezentují neodlehlou minimální a maximální hodnotu. Symbolem kroužek jsou zobrazeny hodnoty odlehlé a symbol hvězdička zobrazuje hodnoty extrémní.

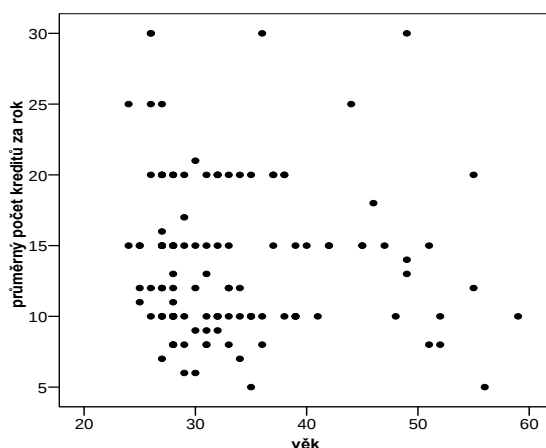
Hypotéza 2:

Není závislost mezi věkem a průměrným počtem kreditů, který fyzioterapeuti získají za jeden rok.

K ověření platnosti nulové hypotézy byla použita korelační analýza, byl vypočítán Pearsonův korelační koeficient a byla zjištěna hodnota signifikance pro test významnosti korelačního koeficientu.

Závěr:

Nulovou hypotézu nelze zamítnout. Pearsonova korelační analýza neprokázala statisticky významnou závislost mezi věkem a průměrným počtem kreditů, které fyzioterapeuti získali za rok. Hodnota Pearsonova korelačního koeficientu $r = -0,062$, hodnota signifikance testu významnosti $p = 0,497 (> 0,05)$.

Obr. 17 – Bodový graf zobrazující vztah mezi průměrným počtem kreditů získaných za rok a věkem fyzioterapeuta

Tab. 8 – Výsledky korelační analýzy

Korelace		průměrný počet kreditů
VĚK	Pearsonův korelační koeficient	-,062
	Oboustranná signifikance	,497
	N	121

Hypotéza 3:

80% fyzioterapeutů nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění.

K ověření platnosti hypotézy byl na základě výsledků dotazníkového průzkumu zjištěn podíl fyzioterapeutů, kteří odpověděli, že jim nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění a dále byl zkonstruován, tzv. 95% interval spolehlivosti pro tento podíl. Interval spolehlivosti pokrývá skutečný populační podíl se spolehlivostí 0,95.

Závěr:

Hypotézu nelze zamítnout.

Podle zjištění z dotazníkového průzkumu nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění 99 fyzioterapeutům z celkového počtu 128, tj. 77,3% respondentů. 95% interval spolehlivosti pro podíl respondentů, kterým nepřináší vzdělávání finanční zvýhodnění je 70,0 % - 84,6 %. Vzhledem ke skutečnosti, že 80 % předpokládaných hypotézou leží v tomto intervalu, nelze hypotézu zamítnout.

Tab. 9 – Četnostní tabulka

Zvýhodnění v práci		
	Četnost	Procenta
ano	23	18,0
ne	99	77,3
Celkem	122	95,3
bez odpovědi	6	4,7
Celkem	128	100,0

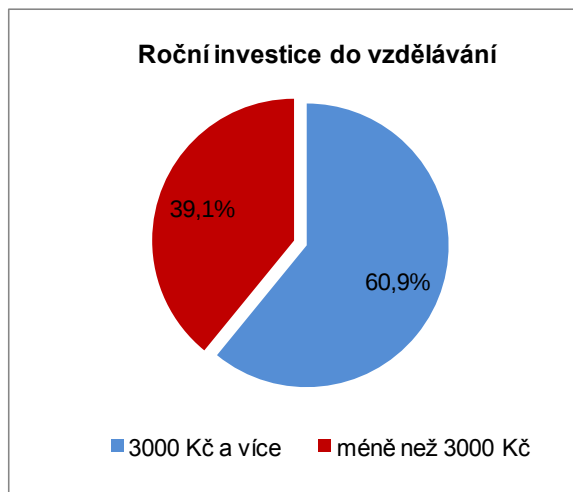
Hypotéza 4:

90% fyzioterapeutů investuje do vzdělávání v rámci kreditního systému minimálně 3 000 Kč ročně.

K ověření platnosti hypotézy byl na základě výsledků dotazníkového průzkumu zjištěn podíl fyzioterapeutů, kteří investují do vzdělávání v rámci kreditního systému finanční částku 3 000 Kč nebo částku ještě vyšší a dále byl zkonstruován 95% interval spolehlivosti pro tento podíl.

Závěr:

Hypotézu zamítáme. Podle zjištění dotazníkového průzkumu investuje ročně do vzdělávání v rámci kreditního systému finanční částku 3 000 Kč a více 78 z celkového počtu 128 dotázaných fyzioterapeutů, tj. 60,9 %. 95% interval spolehlivosti pro podíl respondentů, kteří ročně investují do vzdělání 3 000 Kč a více je 52,5 % - 69,4 %. Vzhledem ke skutečnosti, že hodnota 90 % předpokládaná hypotézou neleží v tomto intervalu, hypotézu zamítáme.

Obr. 18 – Roční investice do vzdělávání

Tab. 10 – Četnostní rozdělení odpovědí na otázku č. 16

Ot. č. 16 Kolik utratíte za vzdělání ročně

	Četnost	Procenta
3000 Kč a více	78	60,9
méně než 3000 Kč	50	39,1
Celkem	128	100,0

Hypotéza 5:

50% zaměstnavatelů je ochotno podílet se na vzdělávání svých zaměstnanců – fyzioterapeutů minimálně z 50%.

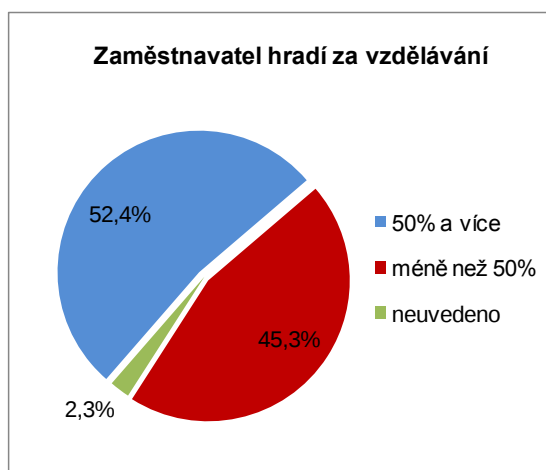
K ověření platnosti hypotézy byl z výsledků dotazníkového průzkumu zjištěn podíl fyzioterapeutů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatel je ochoten podílet se finančně na jejich vzdělávání minimálně 50 % a dále byl zkonstruován 95% interval spolehlivosti pro tento podíl.

Závěr:

Hypotézu nelze zamítnout.

Pouze 67 fyzioterapeutů z celkového počtu 128, tj. 52,3 % v dotazníku uvedlo, že je jejich zaměstnavatel ochoten podílet se finančně na jejich vzdělávání minimálně z 50 %.

95% interval spolehlivosti pro tento podíl je 43,7 % - 61,0 %. Vzhledem ke skutečnosti, že hodnota 50 % předpokládaná hypotézou leží v tomto intervalu, nelze tedy hypotézu zamítnout.

Obr. 19 – Financování vzdělávání zaměstnavatelem

Hypotéza 6:

Registrovaní fyzioterapeuti tvoří více než 90% všech dotazovaných.

K ověření platnosti hypotézy byl z výsledků dotazníkového průzkumu zjištěn podíl registrovaných fyzioterapeutů.

Závěr:

Hypotézu zamítáme.

Podle zjištění z dotazníkového průzkumu bylo registrovaných fyzioterapeutů pouze 107 z celkového počtu 128 dotázaných, tj. 83,6 %, což je výrazně méně než 90% a více podle tvrzení hypotézy.

Tab. 11 – Četnostní rozdělení odpovědí na otázku č. 9

Ot. č. 9 Jste registrovaná(y) fyzioterapeut?

	Četnost	Procenta
ano	107	83,6
ne	21	16,4
Celkem	128	100,0

Hypotéza 7:

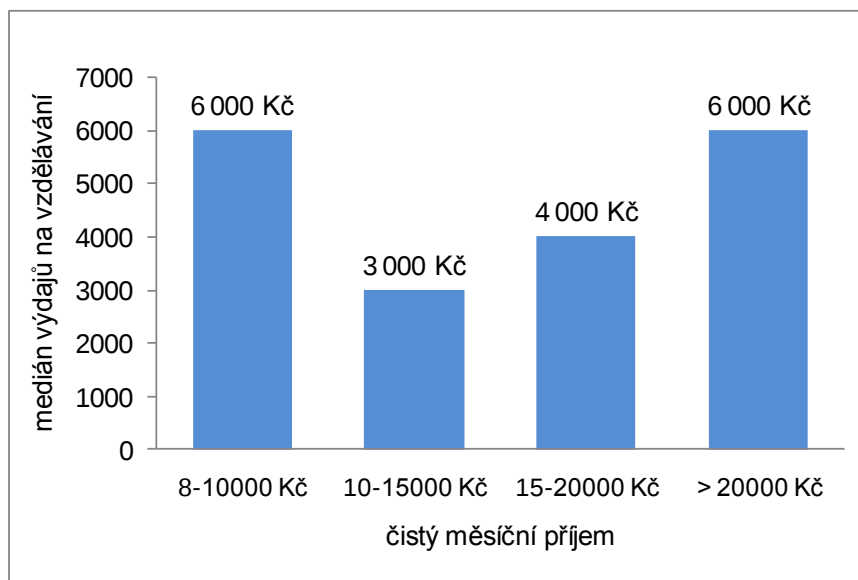
Neexistuje závislost mezi měsíčním příjmem a finanční částkou vynaloženou na vzdělávání.

Pro ověření nulové hypotézy byl, vzhledem k charakteru dat, použit neparametrický test Kruskal-Wallisův.

Závěr:

Nulovou hypotézu nelze zamítnout. Kruskal-Wallisův test neprokázal statisticky významnou závislost mezi měsíčním příjmem a finanční částkou vynaloženou na vzdělávání.

Pro skupinu respondentů s příjmem 8-10 000 Kč byl medián finanční částky vynaložené na vzdělávání 6 000 Kč, pro skupinu s příjmem 10-15 000 Kč byl medián pouze 3 000 Kč, u skupiny s příjmem 15-20 000 Kč byl medián 4 000 Kč a pro skupinu respondentů s příjmem vyšším než 20 000 Kč byl medián 6 000 Kč. Tento rozdíl není statisticky významný, hladina signifikance testu $p = 0,370$.

Obr. 20 – Grafické znázornění výsledů hypotézy 7

Tab. 12 – Popisné statistiky

Ot. č. 16 Kolik utratíte za vzdělání ročně

příjem	N	Minimum	Maximum	Medián	Průměr	Směrodatná odchylka
8 - 10 000 Kč	5	1500	10000	6000	5300	3564
10 - 15 000 Kč	45	0	25000	3000	6233	6957
15 - 20 000 Kč	71	0	30000	4000	5303	4642
nad 20 000 Kč	7	2000	20000	6000	8929	6483

Tab. 13 – Výsledky Kruskal-Wallisova testu

Testové statistiky ^{a,b}	
	Ot. č. 16 Kolik utratíte za vzdělání ročně
Chí-kvadrát	3,143
Stupně volnosti	3
Asymptotická signifikance	,370

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: příjem

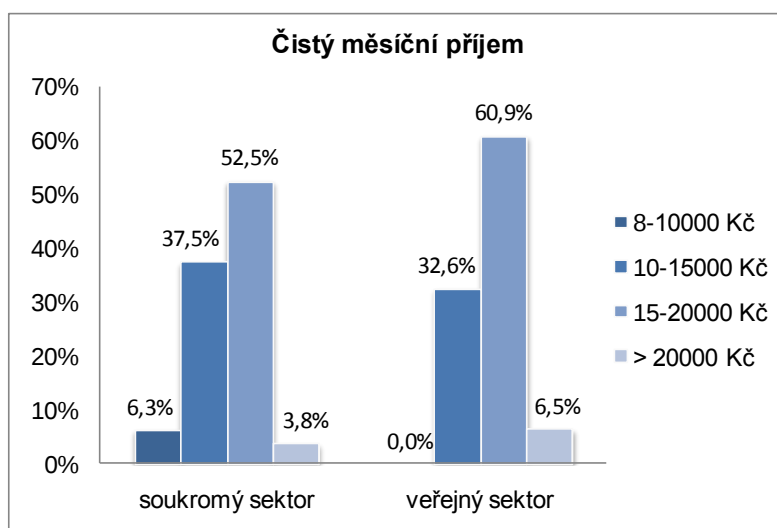
Hypotéza 8:

Není rozdíl mezi čistým měsíčním příjmem zaměstnanců ve veřejném a soukromém sektoru.

Pro ověření platnosti nulové hypotézy byla zkonstruována kontingenční tabulka a byl použit Fisherův přesný (exaktní) test. Fisherův přesný test je modifikací chí-kvadrát testu a používá se v případě malých očekávaných četností.

Závěr:

Nulovou hypotézu nelze zamítnout. Fisherův přesný test neprokázal statisticky významný rozdíl mezi čistým měsíčním příjmem zaměstnanců ve veřejném sektoru a zaměstnanců v soukromém sektoru. Hladina signifikance testu $p = 0,304 (> 0,05)$.

Obr. 21 – Čistý měsíční příjem fyzioterapeutů ve veřejném a v soukromém sektoru

Tab. 14 – Kontingenční tabulka hypotézy 8

Kontingenční tabulka

			příjem				Celkem
			8-10000 Kč	10-150 00 Kč	15-200 00 Kč	nad 20000 Kč	
Ot. č. 5 Kde jste zaměstnán?	soukromý sektor	Četnost %	5 6,3%	30 37,5%	42 52,5%	3 3,8%	80 100,0%
	veřejný sektor	Četnost %	0 ,0%	15 32,6%	28 60,9%	3 6,5%	46 100,0%
Celkem		Četnost %	5 4,0%	45 35,7%	70 55,6%	6 4,8%	126 100,0%

Tab. 15 – Výsledek Fisherova přesného testu

Fisherův přesný test

	Hodnota	Oboustranná exaktní signifikance
Fisherův přesný test	3,740	,304
Počet platných případů	126	

5.5 Výzkumné otázky

Otázka 1

Jakou částku investují fyzioterapeuti do svého vzdělání za registrační období?

7 respondentů z celkového počtu 128 si nepřispívá na vzdělávání, vše jim hradí pouze zaměstnavatel. Zbýlých 121 osob si ročně přispívá na vzdělávání v průměru 6 165 Kč. Maximální částka, kterou uvedl fyzioterapeut, byla 30 000 Kč a minimální částka 500 Kč. Střední hodnota výše příspěvku je 4 000 Kč, nejčastěji uváděná hodnota byla 2 000 Kč. Registrační období je na dobu 6 let, tj. fyzioterapeut utratí za své vzdělávání za jedno registrační období 24 000 Kč.

Otázka 2

Kolik kreditů průměrně získají fyzioterapeuti za registrační období?

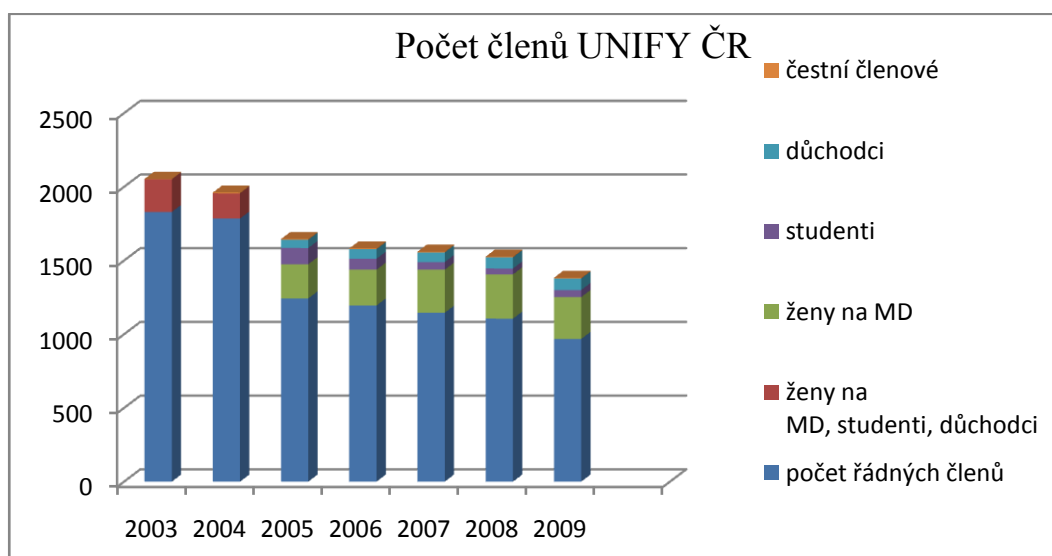
Na tuto otázku odpovědělo 121 respondentů, zbylých 7 respondentů neodpovídalo, jelikož se nevzdělávají v rámci kreditního systému. 121 respondentů v průměru získá 14 kreditů za rok. Nejčastěji fyzioterapeuti uváděli 10 kreditů za rok. Maximální počet kreditů, které jeden z respondentů získá za rok, je 30 a nejméně bylo uvedeno 5 kreditů. Medián uváděných hodnot byl 13 kreditů za rok. Za celé registrační období tedy fyzioterapeut v průměru nasbírá 84 kreditů. Nejméně bylo uvedeno, že fyzioterapeut nasbírá 5 kreditů za rok, což je 30 kreditů za registrační období, v tomto případě by dotyčný fyzioterapeut musel pro prodloužení registrace vykonat teoretickou část zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu.

Otázka 3

Kolik fyzioterapeutů se hlásí ke své profesní organizaci UNIFY ČR?

Pouhých 20 % dotázaných fyzioterapeutů se hlásí ke své profesní organizaci Unii fyzioterapeutů České republiky. Zbýlých 80 % dotázaných, tedy 102 osob není členy

profesní organizace fyzioterapeutů. K 31. 12. 2009 měla UNIFY ČR 1 383 členů a počet k 31. 12. 2009 byl 8 516 registrovaných fyzioterapeutů v ČR. Tedy pokud bychom zjišťovali, kolik procent všech registrovaných fyzioterapeutů je členem UNIFY ČR, z daných počtů je pouhých 16 % všech registrovaných členem profesní organizace fyzioterapeutů. Což je v podstatě podobný poměr členů UNIFY ČR, jako jsme zjistily při našem dotazníkovém šetření. Počet členů UNIFY ČR klesá rok od roku, jak ukazuje následující graf.

Obr. 22 – Počet členů UNIFY ČR v letech 2003 - 2009

Otázka 4

Jaká je průměrná cena za 1 kredit u certifikovaných kurzů určených pro fyzioterapeuty a u vzdělávacích akcí?

Akreditované certifikované kurzy MZ jsou rozděleny do šesti oblastí:

- ošetrovatelská péče
- management kvalita a komunikace
- mentoři
- psychologie
- fyzioterapie a ergoterapie
- vyšetření, diagnostika a metody

Fyzioterapeuti mohou absolvovat kurzy ze všech oblastí, musí však být určené pro povolání fyzioterapeut.

Pro oblast fyzioterapie a ergoterapie MZ schválilo 32 certifikovaných kurzů, 2 z těchto CK jsou určeny pro ergoterapeuty. Pro fyzioterapeuty je tedy akreditováno 30 CK a 2 z nich jsou praktické části. Cena byla dohledána u 27 CK, tedy u 90 % CK (viz. příl.6), u kurzu s názvem Terapie lymfedému - kurz pro fyzioterapeuty je počítáno pouze s cenou za 2 týdny teoretické výuky, cena za 1 týden praxe v Masarykově onkologickém ústavu v Brně nebyla dohledána. **Průměrná cena za 1 kredit z těchto 27 CK je 207 Kč, střední hodnota je 180 Kč. Maximální částka 695 Kč za 1 kredit** byla za certifikovaný kurz s názvem: McKenzie® mechanická diagnostika a terapie hybného systému, pokud je však fyzioterapeut členem McKenzie Institutu (McK) je cena 32 500 Kč, protože ceny kurzů pro členy McK jsou sponzorovány The McKenzie Institute New Zealand. Členství poplatek McK činí 500 Kč za rok.⁶⁷ Cena za 1 kredit pro členy McK vychází na 439 Kč, což je stále nejvyšší cena za 1 kredit u CK. **Nejnižší cena přepočítaná na 1 kredit je 72 Kč za CK** s názvem: Lymfodrenáž pro fyzioterapeuta a maséra (teoretická část). Ceny jednotlivých certifikovaných kurzů a počet kreditů je uveden v příl.6.

Za 1 vyučovací hodinu CK náleží 0,6 kreditů, tak jak je stanoveno v metodických pokynech k přípravě a realizaci vzdělávacího programu certifikovaného kurzu MZ, tzn. kurz v délce 100 výukových hodin je ohodnocen 60 kredity.

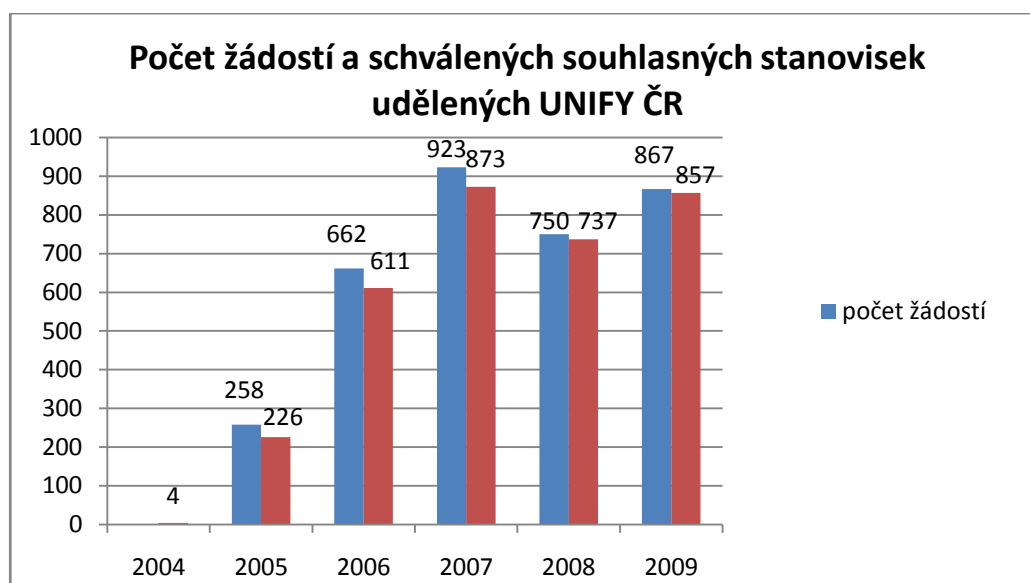
NCO NZO - subkatedra fyzioterapie a ergoterapie v nabídce vzdělávacích akcí na rok 2009⁶⁸ nabízela vzdělávací akce s č. 381/262 – 433/262. Z těchto akcí byly vybrány jen ty, určené pro fyzioterapeuty a byly vyloučeny certifikované kurzy a specializační studium. Zůstalo tedy 30 vzdělávacích akcí a konferencí, u kterých byla spočítána cena za 1 kredit. Uvedené ceny NCO NZO jsou bez DPH a jsou orientační a mohlo dojít k úpravě vzhledem k vývoji nákladů. Konečná cena je vždy stanovena v době před odesláním pozvánek. K uvedené ceně kurzů bylo připočteno DPH ve výši 19 %. **Průměrná cena za 1 kredit je tedy 426 Kč, střední hodnota (medián) je 357 Kč, minimální cena je 119 Kč za 1 kredit** u konference Fyzioterapie 2009 – Brno s číslem 381/262 a **maximální cena za 1 kredit byla 1 488**

⁶⁷ Srov. The McKenzie Institute Czech Republic, Členství v McKenzie Institutu, <<http://www.mckenzie.cz>>.

⁶⁸ Srov. NCO NZO, Nabídka vzdělávacích akcí na rok 2009, s. 126-140.

Kč u akce č. 430/262 s názvem Bobath koncept u dospělých pacientů s CMP 1. – 3. část. Ceny jednotlivých vzdělávacích akcí a počet kreditů je uveden v tabulce v příl.7.

Dohledat ceny u akcí, které žádaly o SS profesní organizace, je velmi těžké. Po dlouhém domlouvání s UNIFY ČR mi nebylo povoleno z důvodu ochrany osobních údajů nahlédnout do žádostí o souhlasné stanovisko. Z dostupných informací lze tedy jen konstatovat, že počet žádostí o souhlasné stanovisko k profesní organizaci fyzioterapeutů v roce 2008 klesl a mírně opět vzrostl v roce 2009. Procentuální úspěšnost schválení žádosti o vydání SS UNIFY ČR každoročně, v roce 2005 byla úspěšnost schválení 88 %, v roce 2005 92 %, 2006 95 %, v roce 2008 již 98 % a v posledním roce již 99%. Přesto je však patrný pokles žádostí, což může být dáno nižší počtem vzdělávacích akcí v těchto letech, z části vzdělávacích akcí byly vytvořeny certifikované kurzy, které již ve svém vzdělávacím programu mají stanovený počet výukových hodin a počet kreditů a jsou schválené přímo MZ. Také je možné, že organizátoři akcí, začaly podávat žádosti u jiných organizací (viz. kapitola 2.2.2).

Obr. 23 – Počet žádostí a schválených SS udělených UNIFY ČR

DISKUZE

V diplomové práci se věnuje celoživotnímu vzdělávání fyzioterapeutů, které je jak časově tak finančně velmi nákladnou záležitostí. Zjištěné výsledky jsou dány do souvislostí a diskutovány.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 128 fyzioterapeutů, z toho bylo 112 žen a 16 mužů. Ženy tvořily 87,5 %. Dle rozložení by se mohlo zdát, že se nejedná o reprezentativní vzorek. Zdravotnické ročenky udávají, že poměr žen studujících fyzioterapii na vysokých školách v letech 2004 – 2006 činil 88 % žen a v letech 2007 – 2008 to bylo 92 % žen.⁶⁹ Dle těchto dat lze považovat náš vzorek respondentů za reprezentativní. Fyzioterapie je zdravotnický obor, který v minulosti vykonávaly výlučně jen ženy. Muži začali fyzioterapii studovat teprve, když bylo studium tohoto oboru otevřené na vysokých a vyšších odborných školách.

Z výsledků dotazníkové šetření vyplývá, že fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni do vzdělávání investovat statisticky signifikantně více finančních prostředků než fyzioterapeuti s nižším vzděláním. Medián finančních prostředků investovaných ročně do vzdělávání u fyzioterapeutů vysokoškoláků byl 5 000 Kč, u fyzioterapeutů s nižším vzděláním byl medián 3 000 Kč.

Nebyla prokázána statisticky významná závislost mezi věkem a průměrným počtem kreditů, které fyzioterapeuti získali za jeden rok. Tzn. že zájem o vzdělávání, prohlubování znalostí a o získávání nových poznatků nemají jen fyzioterapeuti mladšího věku, ale také fyzioterapeuti ve věkové kategorii 50 a více let. Tento fakt shledáváme za velmi pozitivní.

Dále bylo potvrzeno, že většině fyzioterapeutů (80 %) nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění. Fyzioterapeuti tedy nejsou odměňováni za prohlubování své kvalifikace a za přínos nových poznatků, které převádějí do praxe. Tzn. že většina fyzioterapeutů nepocituje finanční přínos z toho, že jsou registrovaní.

⁶⁹ Srov. ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2004*, s. 190-192. a ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2005*, s. 183-185 a ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2006*, s. 185-187. a ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2007*, s. 183-185. a ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2008*, s. 183-185.

Pouhá polovina zaměstnavatelů je ochotna se podílet na vzdělávání svých zaměstnanců – fyzioterapeutů minimálně z 50%. Což je velmi zarážející už vzhledem k tomu, jak přistupuje k problematice vzdělávání zaměstnanců zákoník práce. Někteří zaměstnavatelé řeší výši příspěvku na celoživotní vzdělávání svých zaměstnanců fixní roční částkou. Pokud však zaměstnanci tuto částku překročí, hradí se veškeré náklady spojené s dalším vzděláváním sami. Ze 128 dotazovaných jich 82 uvedlo, že jim zaměstnavatel nehradí další výlohy spjaté se vzděláváním, jako jsou ubytování, strava a doprava. Pokud jim tedy zaměstnavatel uhradí minimálně polovinu kurzovného, tak další nemalé náklady představují právě ubytování a doprava, což může cenu vzdělávací akce několikanásobně převýšit.

Nepodařilo se nám potvrdit hypotézu, že registrovaní fyzioterapeuti tvoří více než 90% všech dotazovaných. Registrováno je 83,6 % dotazovaných fyzioterapeutů, tedy 107 respondentů z celkového počtu 128. Počet registrovaných fyzioterapeutů uvedený ve statistice registru na webových stránkách NCO NZO k 1. 4. 2010 je 8 614.⁷⁰ Což je velký rozdíl oproti počtu zaměstnaných fyzioterapeutů uvedených ve Zdravotnické ročence za rok 2008, kterých bylo evidováno 6 532.⁷¹ Zdravotnické ročenky uvádí evidenční počet zaměstnanců a zaměstnavatelů⁷², což znamená, že do tohoto počtu se nezapočítávají ženy na mateřské dovolené a osoby na rodičovské dovolené. Jelikož je fyzioterapie spíše povoláním, které vykonávají ženy, může být tento rozdíl způsoben tímto faktem. Dále počet zaměstnaných fyzioterapeutů uváděný ve zdravotnické ročence je počet přepočtený⁷³, na plné úvazky, ale registrováno může být mnoho dalších fyzioterapeutů, kteří pracují jen na částečný úvazek, jelikož pro prodloužení registrace je nutná praxe v délce jednoho roku na poloviční úvazek nebo v délce dvou let na úvazek 0,2. Rozdíly mezi počty pracujících fyzioterapeutů a počty

⁷⁰ Srov. NCO NZO, *Registr – statistika*, <<http://www.nconzo.cz/web/registr/10>>.

⁷¹ Srov. ÚZIS, *Zdravotnická ročenka ČR 2008*, s. 150-151.

⁷² Evidenční počet zaměstnanců - počet zaměstnanců všech kategorií daného zařízení či pracoviště, kteří jsou k němu v pracovním, služebním či členském poměru (mají pracovní smlouvu na dobu určitou či neurčitou). Do evidenčního počtu se nezapočítávají např. ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (pokud současně nepracují).

⁷³ Přepočtený počet pracovníků - součet úvazků jednotlivých pracovníků zdravotnických zařízení, přepočtený podle délky plné týdenní pracovní doby, stanovené pro dané zařízení či pracoviště. Obvyklá délka pracovní doby je 40 hodin týdně, dále to může být 39,5 hodin (pracoviště TRN - tuberkulóza a respirační nemoci), nebo 38,75 hodin (2-směnný provoz), 37,5 hodin (3-směnný nebo nepřetržitý provoz), 33,5 hodin (zdravotní důvody) a nebo 30 hodin (mladiství).

registrovaných mohou být dány tím, že se registrují fyzioterapeuti studující navazující magisterské studium a mají 1 rok praxe, který je podmínkou pro získání registrace. Koncepce oboru fyzioterapie, vypracovaná UNIFY ČR v roce 2001, předpokládá minimální počet 5 000 fyzioterapeutů pracujících na plný úvazek.⁷⁴ Dle dat Evropského regionu Světové organizace fyzioterapeutů připadlo v roce 2005 na 1 fyzioterapeuta 2 054 obyvatel.⁷⁵ Faktem je, že v roce 2005 připadalo na 1 fyzioterapeuta 1 564 obyvatel⁷⁶ a v roce 2008 připadlo na 1 fyzioterapeuta 1 597 obyvatel.⁷⁷

Nebyla prokázána statisticky významná závislost mezi měsíčním příjmem a finanční částkou vynaloženou na vzdělávání. Paradoxně nejvyšší finanční částky na vzdělávání vynaložili fyzioterapeuti s příjmem 8-10 000 Kč a také skupina s čistým měsíčním příjmem nad 20 000 Kč, kdy medián finanční částky byl u obou skupin shodně 6 000 Kč za rok. Fyzioterapeuti s příjmem 10-15 000 Kč vynaloží ročně na vzdělávání 3 000 Kč. Medián finanční částky vynaložené na vzdělávání za rok u skupiny respondentů s příjmem 15-20 000 Kč byl 4 000 Kč. Do kategorie čistého měsíčního příjmu 8 – 10 000 Kč se zařadil jen jeden fyzioterapeut, jedná se o ženu s praxí 5 let a průměrná roční investice do vzdělávání ve výši 6 000 Kč může být důvodem k získání potřebného počtu kreditů pro prodloužení registrace.

Střední hodnota výše ročního příspěvku všech dotazovaných fyzioterapeutů je 4 000 Kč, nejčastěji uváděná hodnota byla 2 000 Kč. Průměrně tedy fyzioterapeut utratí za své vzdělávání za jedno registrační období 24 000 Kč. Tato částka může zahrnovat i další výdaje spojené se vzděláváním, v otázce totiž nebylo specifikováno, jestli je jedná pouze o kurzovné či ne. Průměrná částka investovaná do celoživotního vzdělávání v našem souboru se blíží částce, kterou zaplatí fyzioterapeuti za specializační studium Aplikované fyzioterapie. Cena teoretické výuky

⁷⁴ Srov. UNIFY ČR, *Koncepce oboru fyzioterapie*, <<http://www.unify-cr.cz/koncepce/koncepce-oboru-fyzioterapie.html>>.

⁷⁵ Srov. ER-WCPT, Number of physiotherapists – 2005, <<http://www.physio-europe.org/public/File/2%20-%202005%20Number%20of%20Physiotherapists.pdf>>.

⁷⁶ Srov. ÚZIS ČR, Pracovníci a zdravotnické vzdělávání, *Zdravotnická ročenka ČR 2005*, s. 150. a Srov. Počet obyvatel za rok 2005 uvedený Českým statistickým úřadem <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zakladni_udaje_o_ceske_republice>.

⁷⁷ Srov. ÚZIS ČR, Pracovníci a zdravotnické vzdělávání, *Zdravotnická ročenka ČR 2008*, s. 150. a Srov. Počet obyvatel za rok 2008 uvedený Českým statistickým úřadem <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zakladni_udaje_o_ceske_republice>.

specializačního studia v NCO NZO je 16 874 Kč bez DPH,⁷⁸ což je 20 249 Kč s DPH. V našem souboru bylo 9 středoškolsky vzdělaných fyzioterapeutů, kteří pokud se zaregistrovali v přechodném období a chtěli by si registraci prodloužit, musí nejprve absolvovat specializační studium. 12 týdnů praktické výuky je taktéž na jednotlivých pracovištích zpoplatněno.

Zaměstnanci ve veřejném sektoru a v soukromém sektoru nemají statisticky významný rozdíl mezi čistým měsíčním příjmem. Ve vzorku dotazovaných fyzioterapeutů, bylo 81 dotazovaných, tedy 63 %, zaměstnáno v soukromém sektoru. Někteří dotazovaní fyzioterapeuti pracují jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru. Podíl fyzioterapeutů pracujících v soukromém sektoru je dle Zdravotnické ročenky za rok 2008 71 %, tedy 4 651 fyzioterapeutů z celkového počtu 6 531 zaměstnaných fyzioterapeutů.⁷⁹ Povolání fyzioterapeuta je dle katalogu prací zařazeno do 8. – 12. platové třídy. Průměrná délka praxe respondentů byla 11 let, minimální délka praxe byla 0,5 roku a maximální 36 let. Pokud vezmeme v úvahu průměrnou délku praxe, tak dle stupnice platových tarifů náleží fyzioterapeutovi s délkou praxe 11 let 6. platový stupeň, který pro 8. platovou třídu určuje hrubou měsíční mzdu 16 360 Kč, což je 13 329 Kč čisté mzdy. Pro 12. platovou třídu vymezuje hrubou měsíční mzdu ve výši 22 610 Kč, což je čistý měsíční příjem 17 647 Kč. Nejnižší čistý měsíční příjem v rozmezí 8 – 10 000 Kč uvedl jeden fyzioterapeut, pokud bychom ho porovnali se stupnicí platových tarifů pro zaměstnance ve veřejné sféře, tak i nejnižší platový stupeň do 1 roku praxe a nejnižší platová třída (tzn. 8. platová třída pro fyzioterapeuta) uvádějí vyšší plat, tzn. hrubou měsíční mzdu 13 570 Kč, což je 11 416 Kč čistého příjmu. Je možné, že osoba s nejnižším příjmem není zaměstnaná na plný úvazek, velikost úvazku v tomto šetření nebyla zkoumána. Tyto platové tarify se týkají však jen fyzioterapeutů zaměstnaných ve veřejném sektoru, tzn. mohly bychom je uplatnit jen u 36 % respondentů.

Pouhých 6 ze 128 dotazovaných fyzioterapeutů má čistý měsíční příjem v rozmezí 20 – 25 000 Kč, pokud by tito fyzioterapeuti pracovali ve veřejném sektoru, tak by museli mít 12. platovou třídu 10. – 12. platového stupně, předpokladem pro jejich dosažení je praxe nad 23 let. 2 osoby s tímto příjmem pracují ve veřejném sektoru, mají vysokoškolské magisterské vzdělání a poměrně nízkou praxi 2,5 a 4,5 let. Mohou

⁷⁸ Srov. NCO NZO, Aplikovaná fyzioterapie, <<http://www.nconzo.cz/web/vzdelavani/49>>.

⁷⁹ Srov. ÚZIS ČR, Pracovníci a zdravotnické vzdělávání, *Zdravotnická ročenka ČR 2008*, s. 150-151.

však být vedoucími pracovníky, popř. jejich mzdu navyšuje osobní ohodnocení a příplatky za rizikovost aj. Nejvyšší čistý měsíční příjem nad 25 000 Kč uvedl jen jeden fyzioterapeut, který je OSVČ. **UNIFY ČR předběžně dojednala posun povolání fyzioterapeuta** o jednu platovou třídu výš, tzn. **do 9. – 13. platové třídy**. Nový katalog prací měl začít platit již od 1. ledna 2010, ale jeho účinnost byla již několikrát odložena. Dle nejnovějších informací Ministerstva práce a sociálních věcí by o novém katalogu měla vláda jednat v dubnu a katalog byl měl být účinný až od července 2010.

Za jedno registrační období musí fyzioterapeut získat minimálně 40 kreditů. Z provedeného výzkumu vyplývá, že 121 respondentů v průměru za rok získá 14 kreditů. Nejčastěji fyzioterapeuti uváděli 10 kreditů za rok. Medián uváděných hodnot byl 13 kreditů za rok. Maximální počet kreditů, které jeden z respondentů získá za rok, je 30 a nejméně bylo uvedeno 5 kreditů. Za celé registrační období tedy fyzioterapeut v průměru nasbírá 84 kreditů, což výrazně převyšuje stanovený počet 40 kreditů. Jedna osoba uvedla, že průměrně získá 30 kreditů za rok, což se může jevit jako nereálné, jelikož je to 180 kreditů za registrační období. Absolvováním certifikovaného kurzu NDT Basic Bobath v pediatrické praxi či kurzu aplikace vývojové kineziologie podle Vojty u hybných poruch v dětském věku, získá fyzioterapeut 190 kreditů.

Potěšujícím faktem je, že 122 ze 128 fyzioterapeutů označilo obsah, jako jednu z priorit při výběru akce. 26 osob se při výběru vzdělávací akce zaměřuje i na počet kreditů, které absolvováním získá. Jelikož fyzioterapeuti z velké části investují vlastní prostředky do svého celoživotního růstu, snaží se za ně navštěvovat spíše vzdělávací akce, které jim přinesou nové poznatky a ne se jen honit za kredity. 83 % fyzioterapeutům totiž navštívené vzdělávací akce přinesli nové poznatky.

Naopak zarážejícím faktem je, že pouhých 20 % dotázaných fyzioterapeutů se hlásí ke své profesní organizaci Unii fyzioterapeutů České republiky. Zbylých 80 % dotázaných, tedy 102 osob není členy profesní organizace fyzioterapeutů. UNIFY ČR měla k 31. 12. 2009 1 383 členů a počet registrovaných fyzioterapeutů v ČR ke stejnému datu byl 8 516. Tedy pokud bychom zjišťovali, kolik procent všech registrovaných fyzioterapeutů je členem UNIFY ČR, je pouhých 16 % všech registrovaných členem profesní organizace fyzioterapeutů. Což je v podstatě podobný poměr členů UNIFY ČR, tak jako jsme zjistily při našem dotazníkovém šetření. Počet

členů UNIFY ČR klesá rok od roku. To je možná jeden z důvodů, proč se nedaří prosadit legislativní změny ve prospěch fyzioterapeutů. Jen pokud budeme mít silnou profesní organizaci, která bude mít většinové zastoupení, tak budeme moci prosazovat změny a jednat s MZ.

Podařila se nám zjistit průměrná cena certifikovaných kurzů určených pro fyzioterapeuty, průměrná cena za 1 kredit je 207 Kč. Maximální cena přepočítaná na 1 kredit je 695 Kč a nejnižší cena je 72 Kč za 1 kredit. Průměrná cena vzdělávacích akcí pořádaných NCO NZO je 426 Kč za 1 kredit, s minimální částkou 119 Kč s maximem 1 488 Kč za 1 kredit. Certifikované kurzy jsou při porovnání průměrné ceny za 1 kredit o polovinu levnější než vzdělávací akce pořádané NCO NZO. Většina certifikovaných kurzů je však ohodnocena více než 40 kredity a jelikož kredity nelze převádět do dalšího registračního období, je vždy i z celkového počtu kreditů uplatnitelných jen 40. Absolvováním dlouhodobého certifikovaného kurzu je však podmínkou pro ukončení specializačního vzdělávání fyzioterapie v klinických oborech. Další možností získávání kreditů je účast na E-learningových kurzech, např. www.euniverzita.eu, která poskytuje online vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky, kdy cena jednoho kurzu je 190 Kč a účastník získá 2 nebo 3 kredity za kurz dle vyhlášky č. 4/2010 Sb.

Celoživotní vzdělávání fyzioterapeutů je jistě důležitou a nezbytnou součástí jejich profesního růstu. Je velmi časově a finančně nákladnou záležitostí, ale v žádném případě nelze celoživotní vzdělávání zjednodušit jen na finanční stránku věci. Nejdůležitější je kvalita vzdělávacích akcí. Další výzkum by se proto měl věnovat kvalitě nabízených vzdělávacích akcí, zda opravdu přinášejí nové poznatky a zda jsou schopni je dotyční fyzioterapeuti implementovat do praxe. O akreditaci pro uskutečňování vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky by mělo usilovat více zařízení, zejména v oblasti specializačního vzdělávání, které má v současné době monopolní charakter. Při širší nabídce akreditovaných vzdělávacích zařízení by i ceny za jednotlivé vzdělávací akce mohly být nižší. Současně by legislativa měla zohlednit náklady na celoživotní vzdělávání a mzdové tabulky fyzioterapeutů.

ZÁVĚR

Cílem předložené diplomové práce bylo zjistit finanční náročnost celoživotního vzdělávání fyzioterapeutů v České republice.

Dalším cílem bylo vytvořit práci, která by sloužila především samotným fyzioterapeutům k lepší orientaci v legislativních normách týkajících se výkonu povolání a systému kontinuálního vzdělávání. Oba stanovené cíle práce byly splněny.

V teoretické části členěné do čtyř kapitol se práce zabývá vymezením pojmu a oboru fyzioterapie, profesní organizací, možnostmi kvalifikačního a celoživotního vzdělávání, registrací a platovými podmínkami fyzioterapeutů. Práce je napsána v souladu se současnou platnou legislativou. Pro objasnění financování celoživotního vzdělávání byl použit kvantitativní výzkum v podobě dotazníkového šetření.

Ve výzkumné části bylo stanoveno osm hypotéz a čtyři výzkumné otázky. Otázky dotazníku byly směřovány na zjištění počtu získaných kreditů za jeden rok, průměrných ročních nákladů na získání kreditů, účasti zaměstnavatelů na financování kontinuálního vzdělávání, priority při výběru vzdělávacích akcí a jejich přínos pro fyzioterapeuty. Z vyhodnocení dotazníku vyplynulo, že fyzioterapeuti s vysokoškolským vzděláním jsou ochotni investovat větší finanční prostředky na vzdělávání, že většině fyzioterapeutů nepřináší vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění v práci a jen polovina zaměstnavatelů je ochotná se podílet na vzdělávání svých zaměstnanců alespoň z 50%. Taktéž nebyl shledán rozdíl mezi čistým měsíčním příjmem zaměstnanců ve veřejném a soukromém sektoru. Počet kreditů, který fyzioterapeuti získají za jeden rok, není závislý na věku a fyzioterapeuti investují do svého vzdělávání bez rozdílu na výši měsíčního platu. Nepodařilo se nám potvrdit dvě hypotézy.

Přínosem této diplomové práce je shrnutí všech informací o celoživotním vzdělávání fyzioterapeutů a bude jim sloužit pro lepší informovanost a k usnadnění přístupu k tomuto vzdělávání.

LITERATURA A PRAMENY

ER-WCPT. *A general view and update of the Bologna Process*. [online], [cit. 2010-04-10], Dostupné na WWW: <<http://www.physioeurope.org/index.php?action=115>>.

ER-WCPT. *Summary of Physiotherapy Education within the National Educational System-2005*. [online], [cit. 2010-04-01], Dostupné na WWW: <<http://www.physioeurope.org/>>.

ER-WCPT. *Evidence Based Physiotherapy*. [online], [cit. 2010-04-26], Dostupné na WWW: <<http://www.physio-europe.org/index.php?action=130>>.

GLADAKIJ, Ivan, aj. *Management ve zdravotnictví*, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8. Podkap. 5.7.2, Vzdělávání ve zdravotnictví, s. 231-232.

KESZIOVÁ, Andrea, a KUČEROVÁ, Margarita. Informace odboru vzdělávání a vědy MZ ČR ke vzdělávacím programům v oboru Fyzioterapie dle nařízení vlády č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí, *Bulletin UNIFY ČR*, 2010, č. 92, s. 18-22. ISSN 1213-0478.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. Rámcový vzdělávací program pro získání specializované v oboru aplikovaná fyzioterapie, *Věstník MZ*, Praha, 2007, č. 8, s. 15-21.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru organizace a řízení zdravotnictví (OŘZ), *Věstník MZ*, 2008, č. 5, s. 154 – 166.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v neurologii*. Příloha 04 -

Rozpracované rámcové vzdělávací programy pro specializační vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. [online], [cit. 2010-02-15], Dostupné na WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v chirurgických oborech a traumatologii.* [online], [cit. 2010-02-15], Dostupné na WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie ve vnitřním lékařství.* [online], [cit. 2010-02-15], Dostupné na WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. *Rámcový vzdělávací program pro získání specializované způsobilosti v oboru Fyzioterapie v neonatologii a pediatrii.* [online], [cit. 2010-02-15] Dostupné na WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>>.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR ve spolupráci s NCONZO. *Jak získat Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu*, Brno, 2008.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2004, částka 156, s. 9126-9132.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2006, částka 184, s. 7706-7717.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 74/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2009, částka 24, s. 931.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 137/2009 Sb., kterým se stanoví katalog prací ve veřejných službách a správě. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2009, částka 41, s. 1462-1761.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 184/2009 Sb., o stanovení výše úhrad za zkoušky. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2009, částka 56, s. 2691-2692.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka (vyhláška o zkouškách podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních). *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2009, částka 56, s. 2735-2743.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 201/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2009, částka 58, s. 2834-2836.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 31/2010 Sb., o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2010, částka 10, s. 338-347.

NCO NZO, Nabídka vzdělávacích akcí na rok 2009, Brno: NCO NZO, 2008, s. 126-140. ISBN 978-80-7013-485-6.

NCO NZO. *Současná evidence zařazených do specializačních oborů*. [online], [cit. 2010-01-20], Dostupné na WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/vzdelavani/7>>.

OPAVSKÝ, Jaroslav. Role, úloha a náplň studia fyzioterapie u nás a ve světě. *Sborník abstraktů II. Absolventské konference Katedry fyzioterapie Fakulty tělesné kultury*, Olomouc, 2008, s. 6.

PAVLŮ, Dagmar a VACKOVÁ, Vladimíra. Slovo prezidentky a viceprezidentky. *Bulletin*, č. 79, s. 3-5. ISSN 1213-0478.

SPOLEČNOST REHABILITAČNÍ A FYZIKÁLNÍ MEDICÍNY ČLS JEP. *Koncepce oboru Rehabilitační a fyzikální medicína*. [online], [cit. 2010-03-18], Dostupné na WWW: <<http://srfm.cls.cz/>>.

THE MCKENZIE INSTITUTE CZECH REPUBLIC, *Členství v McKenzie Institutu*. [online], [cit. 2010-04-10], Dostupné na WWW: <<http://www.mckenzie.cz/clenstvi/clenstvi.htm>>.

UNIE FYZIOTERAPEUTŮ ČR. *Koncepce oboru fyzioterapie*. [online], [cit. 2009-12-06], Dostupné na WWW: <<http://www.unify-cr.cz/koncepce/koncepce-oboru-fyzioterapie.html>>.

UNIFY ČR. Informace o časopisech. *Bulletin UNIFY ČR*, 2010, č. 92, s. 12. ISSN 1213-0478.

UNIFY ČR. *Evropské základní standardy fyzioterapeutické praxe*, Praha: Edice UNIFY ČR, 2010, s. 20-21.

UNIFY ČR. *Profesní standardy pro fyzioterapeutickou praxi*. Praha: Edice UNIFY ČR, 2003, s. 10.

UNIFY ČR. *Žádost, postup a prohlášení při vydávání souhlasného stanoviska profesní organizace UNIFY*. [online], [cit. 2009-12-08], Dostupné na WWW: <<http://www.unify-cr.cz/zadost-postup-a-prohlaseni-pri-vydavani-souhlasneho-stanoviska-profesni-organizace-unify.html>>.

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Výkony rehabilitace a fyzikální medicíny 2005-2008. *Aktuální informace*, Praha, 2009, č. 16, s. 2.

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Pracovníci a zdravotnické vzdělávání. *Zdravotnická ročenka ČR 2004*. Praha: ÚZIS ČR, 2005, s. 190-195. ISBN 80-7280-520-7. ISSN 1210-9991.

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Pracovníci a zdravotnické vzdělávání. *Zdravotnická ročenka ČR 2005*. Praha: ÚZIS ČR, 2006, s. 183-188. ISBN 80-7280-652-1. ISSN 1210-9991.

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Pracovníci a zdravotnické vzdělávání. *Zdravotnická ročenka ČR 2006*. Praha: ÚZIS ČR, 2007, s. 150-190. ISBN 978-80-7280-736-9. ISSN 1210-9991.

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Pracovníci a zdravotnické vzdělávání. *Zdravotnická ročenka ČR 2007*. Praha, 2008, s. 150-185. ISBN 978-80-7280-783-3. ISSN 1210-9991

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. Pracovníci a zdravotnické vzdělávání. *Zdravotnická ročenka ČR 2008*. Praha, 2009, s. 152-186. ISBN 978-80-7280-845-8. ISSN 1210-9991.

VYHLÁŠKA č. 77/1981 Sb., o zdravotnických pracovnících a jiných odborných pracovnících ve zdravotnictví. *Sbírka zákonů ČSSR*, Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR. Roč. 1981, částka 19, s. 401-416.

VYHLÁŠKA č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. *Sbírka zákonů ČR*, Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2004, částka 139, s. 8094-8095.

VYHLÁŠKA č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. *Sbírka zákonů ČR*, Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2004, částka 139, s. 8096-8133.

VYHLÁŠKA č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. *Sbírka zákonů ČR*, Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2005, částka 8, s. 189-202.

VYHLÁŠKA č. 321/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. *Sbírka zákonů ČR*. Roč. 2008, částka 104, s. 4917-4920.

VYHLÁŠKA č. 4/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 321/2008 Sb. *Sbírka zákonů ČR*. Roč. 2010, částka 1, s. 11-12.

WCPT. *Description of Physical Therapy*. [online], [cit. 2009-11-23], Dostupné na WWW: <http://www.wcpt.org/sites/wcpt.org/files/files/WCPT_Description_of_Physical_Therapy-Sep07-Rev_2.pdf>.

ZÁKON č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 1966, částka 7, s. 74-91.

ZÁKON č. 96/2004 Sb. [aktualizované znění], o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2004, částka 30, s. 1452-1479.

ZÁKON č. 262/2006 Sb., zákoník práce. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. 2006, částka 84, část 10., Hlava I-II. § 224-235, s. 3195-3197.

ZKRATKY SEZNAM

CK	certifikovaný kurz
CMP	cévní mozková příhoda
ČLS JEP	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
č.	číslo
ČR	Česká republika
EBP	Evidence Based Practice (praxe založená na důkazech)
ECTS	European Credit Transfer System
ER – WCPT	European region World Confederation for Physical Therapy (Evropský region Světové organizace fyzioterapeutů)
EU	Evropská unie
FT	fyzioterapeut
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
KS	kreditní systém
MU	Masarykova univerzita
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NCO NZO	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
ORŽ	Organizace a řízení zdravotnictví
Sb.	sbírka
SS	souhlasné stanovisko
UK	Univerzita Karlova

UNIFY	Unie fyzioterapeutů
UP	Univerzita Palackého
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
WCPT	World Confederation for Physical Therapy (Svetová organizace fyzioterapeutů)

OBRÁZKY SEZNAM

Obr. 1 – Počet registrovaných fyzioterapeutů v průběhu let 2004 - 2009	42
Obr. 2 – Zastoupení pohlaví u respondentů dotazníkového šetření.....	54
Obr. 3 – Věkové rozložení respondentů dotazníkového šetření	54
Obr. 4 – Vzdělání respondentů dotazníkového šetření	55
Obr. 5 – Druh pracoviště respondentů dotazníkového šetření.....	56
Obr. 6 – Poměr členů a nečlenů UNIFY ČR	56
Obr. 7 – Poměr registrovaných a neregistrovaných fyzioterapeutů.....	57
Obr. 8 – Poměr respondentů, kteří se vzdělávají a nevzdělávají v rámci KS	57
Obr. 9 – Grafické znázornění výsledků otázky č. 11	58
Obr. 10 – Grafické znázornění financování vzdělávání zaměstnavatelem.....	60
Obr. 11 – Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 15.....	60
Obr. 12 – Grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č. 17	61
Obr. 13 – Priority fyzioterapeutů při výběru vzdělávací akce.....	62
Obr. 14 – Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 19.....	63
Obr. 15 – Čistý měsíční příjem dotazovaných fyzioterapeutů.....	63
Obr. 16 – Grafické zobrazení výsledku pomocí krabicového grafu	65
Obr. 17 – Bodový graf zobrazující vztah mezi průměrným počtem kreditů získaných za rok a věkem fyzioterapeuta	66
Obr. 18 – Roční investice do vzdělávání	68
Obr. 19 – Financování vzdělávání zaměstnavatelem.....	69
Obr. 20 – Grafické znázornění výsledů hypotézy 7.....	71
Obr. 21 – Čistý měsíční příjem fyzioterapeutů ve veřejném a v soukromém sektoru..	72
Obr. 22 – Počet členů UNIFY ČR v letech 2003 - 2009	75
Obr. 23 – Počet žádostí a schválených SS udělených UNIFY ČR.....	77

TABULKY SEZNAM

Tab. 1 – Výše úhrad za atestační zkoušky	34
Tab. 2 – Výše úhrad za zkoušky k vydání osvědčení	46
Tab. 3 – Absolutní a relativní četnosti odpovědí na otázku č. 13	59
Tab. 4 – Procentuální rozdělení kladných odpovědí na otázku č. 13	59
Tab. 5 – Absolutní a relativní četnosti odpovědí na otázku č. 18	62
Tab. 6 – Popisné statistiky (finanční prostředky investované do vzdělávání)	64
Tab. 7 – Výsledky testu Mann-Whitney	65
Tab. 8 – Výsledky korelační analýzy	66
Tab. 9 – Četnostní tabulka	67
Tab. 10 – Četnostní rozdělení odpovědí na otázku č. 16	68
Tab. 11 – Četnostní rozdělení odpovědí na otázku č. 9	70
Tab. 12 – Popisné statistiky	71
Tab. 13 – Výsledky Kruskal-Wallisova testu	71
Tab. 14 – Kontingenční tabulka hypotézy 8	73
Tab. 15 – Výsledek Fisherova přesného testu	73

PŘÍLOHY SEZNAM

Příl. 1 – Pracoviště pro praktickou výuku aplikované fyzioterapie	96
Příl. 2 – Změny v počtu kreditů	97
Příl. 3 – Platové třídy dle katalogu prací	98
Příl. 4 – Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zdravotnické zaměstnance	99
Příl. 5 – Vzor dotazníku	100
Příl. 6 – Tabulka certifikovaných kurzů pro FT s dohledanou cenou.....	102
Příl. 7 – Tabulka cen vzdělávacích akcí pořádaných NCO NZO v roce 2009	104

Příl. 1 – Pracoviště pro praktickou výuku aplikované fyzioterapie

Seznam akreditovaných zařízení na výuku Aplikované fyzioterapie	Akreditace	Kredity
Fakultní nemocnice Hradec Králové	15. 10. 2009 – 14. 10. 2015	60
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	15. 11. 2008 – 14. 11. 2014	50
FNKV Praha 10	1. 5. 2007 – 30. 4. 2013	50
Krajská nemocnice v Liberci	1. 3. 2009 – 28. 2. 2015	40
Nemocnice Břeclav	15. 10. 2009 – 14. 10. 2015	40
Nemocnice České Budějovice	1. 8. 2008 – 31. 7. 2014	60
Nemocnice Milosrdných bratří v Brně	1. 8. 2008 – 31. 7. 2014	30
Nemocnice následné péče LDN Horažďovice	1. 8. 2008 – 31. 7. 2014	10
Nemocnice Třinec	15. 10. 2009 – 14. 10. 2015	55
Ústřední vojenská nemocnice Praha	15. 10. 2009 – 14. 10. 2015	60
Nemocnice Písek	1. 5. 2009 – 30. 4. 2015	60

Příl. 2 – Změny v počtu kreditů

ZMĚNY V POČTU KREDITŮ ZA JEDNOTLIVÉ FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávací akce	Počet kreditů dle vyhlášky č. 423/2004 Sb. (účinnost 20. 7. 2004)	Počet kreditů dle vyhlášky č. 321/2008 Sb. (účinnost 29. 8. 2008)	Počet kreditů dle vyhlášky č. 4/2010 Sb. (účinnost 1. 2. 2010)
Inovační kurz, školicí akce, odborný kurz	1 kr/den – nejvíce 10/akce	3 kr/den – nejvíce 12/akce	4 kr/den – nejvíce 12/akce, nejde-li o pedagogickou činnost
Inovační kurz jako e-learningový kurz	1 kr/kurz	2 kr/kurz – max. 14/reg. období	
E-learningový kurz	hodnocen podle délky trvání jako účast na semináři, inovačním kurzu, školicí akci nebo odborném kurzu		2 kr/min. 15 stran textu 3 kr/min. 30 stran textu
Seminář	1 kr/den – nejvíce 10/akce	1 kr/den – nejvíce 10/reg. období	1 kredit/akce, nejde-li o pedagogickou činnost
Odborná stáž	1 kr/den – nejvíce 15/stáž	3 kr/den – nejvíce 15/stáž	3 kr/den – nejvíce 15/stáž
Kongres, konference, pracovní den, sjezd, sympozium	3 kr/den – nejvíce 10/akce	4 kr/den – nejvíce 12/akce	4 kr/den – nejvíce 12/akce
– přednesení přednášky	15 kreditů	10 kr/vlastní přednáška, autorství posteru, aktivní účast na soutěžích	10 kr/vlastní přednáška, autorství posteru, aktivní účast na soutěžích
– spoluautor na přednášce	10 kreditů	5 kr – spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky	5 kr – spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky
– spoluautor na posteru		4 kredity	4 kredity
Mezinárodní kongres		5 kr/den – nejvíce 15/akce 15 kr/vlastní přednáška, autorství posteru 10 kr/spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky 5 kr/spoluautorství na posteru	5 kr/den – nejvíce 15/akce 15 kr/vlastní přednáška, autorství posteru 10 kr/spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky 5 kr/spoluautorství na posteru
Publikační činnost	autor 15 kr/odborný článek	autor 15 kr/odborný článek	autor 15 kr/odborný článek
	spoluautor 10 kr/odborný článek	spoluautor 10 kr/odb. článek	spoluautor 10 kr/odb. článek
		v časopise s hodnotou IF + 100 % v recenzovaném časopise + 30 %	IF + 100 %, v recenz. časopise + 30 %
	autor 25 kr/odborné publikace, učebnice, skript, učební pomůcky	autor 25 kr/odborné publikace, učebnice, skript, učební pomůcky spoluautor 20 kreditů	autor 25 kreditů spoluautor 20 kreditů
Pedagogická činnost	4 kr/1 den 7 kr/2–5 dnů 15 kr/nad 5 dnů	max. 25 kr/reg. období 2 kr/vyučovací hodina, nejvíce 20 kr/registrační období	2 kr/vyučovací hodina, nebo přednesení odborného sdělení, nejvíce 20 kr/reg. období
Vědecko-výzkumná činnost	25 kreditů	25 kreditů	25 kreditů
Vypracování metodiky		20 kreditů	20 kreditů

Tabulka byla převzata z informační brožury *Vše o kreditním systému* vydané MZ ve spolupráci s NCO NZO v roce 2010.

Příl. 3 – Platové třídy dle katalogu prací

Fyzioterapeut 8. platové třídy provádí léčebnou rehabilitaci pod odborným dohledem, kineziologický rozbor pacienta nebo klienta sociální péče, svalový test, provádí funkční vyšetření, sestavuje krátkodobý rehabilitační plán, používá základní cvičební metody, techniky a procedury fyzikální terapie.

Fyzioterapeut 9. platové třídy provádí fyzioterapeutické postupy bez odborného dohledu, patří sem kineziologické vyšetření pacienta nebo klienta sociální péče, provádění svalového testu a vyšetřování vnitřních systémů, vypracovávání krátkodobých rehabilitačních plánů, provádění individuální či skupinové léčebné rehabilitace, dále pak provádění speciálních technik a procedur fyzikální terapie a hodnocení jejich účinnosti.

Fyzioterapeut 10. platové třídy stanovuje speciální individuální terapeutické plány a provádí speciální fyzioterapeutické analýzy, postupy a výkony. Aplikuje neinvazivní, nefarmakologické fyzioterapeutické postupy včetně reflexních metod, fyzikální terapie a metod algoterapie. Účastní se v preventivních programech v rehabilitaci po onemocnění a úrazech v rehabilitačních, psychiatrických a jiných zařízeních.

Fyzioterapeut 11. platové třídy provádí zvláště náročné specializované diagnostické postupy pro vyšetření pohybového systému včetně přístrojových, například pozitronová elektromyelografie, moire, posturografie. Aplikuje fyzioterapeutických postupů u pacientů, kde je reálné riziko selhání životních funkcí. Dále pak provádí vysoce specializované činnosti v oboru specializace bez odborného dohledu, např. prevenci, edukaci a poradenství za účelem udržení nebo obnovení pohybových funkcí, školí zdravotnické pracovníky způsobilé samostatně poskytovat ošetrovatelskou péči, doporučuje ergonomické úpravy v bydlišti a pracovišti pacientů.

Fyzioterapeut 12. platové třídy provádí nejnáročnější vysoce specializované činnosti v oboru specializace. Mezi tyto činnosti patří sledování a vyhodnocování stavu pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod. Dále provádí metodické, koncepční a kontrolní činnosti na úseku fyzioterapie v rámci zdravotnického zařízení, hodnotí kvalitu poskytované péče a stanovuje strategii výchovy a dalšího vzdělávání v oboru ve zdravotnickém zařízení. Podílí se na přípravě standardů specializovaných postupů v oboru fyzioterapie.

**Příl. 4 – Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro
zdravotnické zaměstnance**

uvedené v § 5 odst. 3 nařízení vlády č. 564/2006 Sb.

Platový stupeň	Počet let započitatelné praxe	Platová třída															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	do 1 roku	7 680	8 340	9 040	9 800	10 630	11 520	12 500	13 570	14 720	15 960	17 340	18 790	20 370	22 110	24 000	26 040
2	do 2 let	7 970	8 660	9 380	10 180	11 050	11 970	12 970	14 080	15 270	16 560	17 990	19 490	21 150	22 940	24 910	27 020
3	do 4 let	8 260	8 990	9 730	10 560	11 460	12 410	13 460	14 620	15 850	17 200	18 690	20 240	21 950	23 810	25 850	28 030
4	do 6 let	8 570	9 330	10 120	10 960	11 900	12 890	13 980	15 180	16 450	17 850	19 390	20 990	22 770	24 710	26 820	29 100
5	do 9 let	8 920	9 680	10 500	11 380	12 350	13 380	14 510	15 760	17 070	18 520	20 120	21 790	23 630	25 640	27 830	30 190
6	do 12 let	9 260	10 040	10 890	11 800	12 820	13 880	15 050	16 360	17 710	19 210	20 880	22 610	24 520	26 600	28 880	31 320
7	do 15 let	9 610	10 440	11 310	12 260	13 300	14 410	15 610	16 980	18 400	19 950	21 670	23 470	25 450	27 620	29 970	32 500
8	do 19 let	9 970	10 830	11 740	12 710	13 810	14 950	16 200	17 620	19 090	20 690	22 490	24 360	26 410	28 650	31 110	33 730
9	do 23 let	10 340	11 230	12 190	13 200	14 330	15 520	16 810	18 280	19 800	21 480	23 330	25 280	27 400	29 740	32 290	35 000
10	do 27 let	10 750	11 670	12 650	13 700	14 880	16 110	17 440	18 980	20 560	22 290	24 210	26 230	28 440	30 860	33 510	36 310
11	do 32 let	11 150	12 100	13 130	14 220	15 450	16 720	18 120	19 700	21 340	23 140	25 120	27 220	29 510	32 030	34 770	37 690
12	nad 32 let	11 580	12 570	13 630	14 750	16 040	17 350	18 800	20 450	22 140	24 020	26 080	28 250	30 630	33 240	36 070	39 110

Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 74/2009 Sb.

Příl. 5 – Vzor dotazníku

Vážené kolegyně/kolegové,
prosím o vyplnění následujícího dotazníku, který analyzuje **náklady spojené se získáváním kreditů v rámci registrace fyzioterapeuta**. Dotazník bude použit pro zpracování Diplomové práce oboru Management zdravotnictví na Fakultě zdravotních věd Univerzity Palackého v Olomouci. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere 3 minuty.

Děkuji za spolupráci
Mgr. Kamil Janišová

1. Pohlaví: ☐ Muž ☐ Žena
2. Věk:
3. Vzdělání v oboru fyzioterapie:
☐ Středoškolské ☐ Nástavbové ☐ Vyšší odborné
☐ Vysokoškolské: ☐ bakalářské ☐ magisterské
4. V jakém jste pracovním poměru?
☐ zaměstnanec ☐ osoba samostatně výdělečně činná
(neodpovídejte na otázky č. 13 - 15)
5. Kde jste zaměstnán?
☐ ve veřejném (státním) sektoru ☐ v soukromém sektoru
6. Jste zaměstnán/a v: ☐ lůžkovém zařízení ☐ ambulantním zařízení
☐ láních ☐ specializovaném léčebném ústavu
7. Délka Vaší praxe:
8. Jste členem UNIFY ČR? ☐ Ano ☐ Ne
9. Jste registrovaný/á fyzioterapeut? ☐ Ano ☐ Ne
10. Vzděláváte se ve svém oboru v rámci kreditního systému?
☐ Ano ☐ Ne (pokud odpovíte NE, pokračujte otázkou č. 14)
11. Přináší Vám vzdělávání v rámci kreditního systému finanční zvýhodnění v práci?
☐ Ano ☐ Ne
12. Kolik kreditů průměrně získáte za Vaše vzdělávání za rok?

Příl. 5 – pokračování

13. Umožňuje Vám zaměstnavatel navštěvovat vzdělávací akce?:

- ☐ Ne
☐ Ano: ☐ uvolní Vás ze služby s náhradou mzdy
☐ uvolní Vás ze služby bez náhrady mzdy
☐ máte možnost si upravit svou pracovní dobu

14. Hradí Vám zaměstnavatel kurzy, semináře, konference či jiné vzdělávací akce

- ☐ Ano
☐ Částečně ano, kolik procentuálně?.....
☐ Ne

15. Proplácí Vám zaměstnavatel další výlohy spojené se vzděláváním?

- ☐ Ne
☐ Ano: ☐ doprava ☐ ubytování ☐ strava

16. Jakou finanční částku průměrně vynaložíte ročně za Vaše vzdělávání?(v Kč)

.....

17. Shledáváte nabídku vzdělávacích akcí dostatečně zajímavou?

- ☐ Ano ☐ Ne

18. Co je pro Vás prioritní při výběru vzdělávací akce:

- ☐ obsah ☐ ohodnocení kredity ☐ délka trvání akce ☐ zda máte volno
v práci ☐ místo konání (vzdálenost od bydliště/pracoviště) ☐ výše poplatku za akci
☐ jiné, specifikujte.....

19. Přináší Vám navštívené vzdělávací akce nové poznatky?:

- ☐ určitě ano ☐ spíše ano ☐ občas ☐ spíše ne ☐ ne

20. Váš čistý měsíční příjem činí:

- ☐ 8 – 10 000 Kč ☐ 15 – 20 000 Kč ☐ nad 25 000 Kč
☐ 10 – 15 000 Kč ☐ 20 – 25 000 Kč

Příl. 6– Tabulka certifikovaných kurzů pro FT s dohledanou cenou

Název certifikovaného kurzu	Obchodní firma	cena (Kč)	kredity	cena za 1 kredit (Kč)
Léčba vertebrogenních potíží a některých druhů funkční ženské sterility metodou Ludmily Mojžíšové	NZZ - TITAN rehabilitační centrum	12 000	53	226
Certifikovaný kurz fyzioterapeutů v rehabilitační léčbě některých druhů funkční ženské sterility metodou Mojžíšové	NCO NZO	10 700	84	127
Rehabilitační léčba některých druhů funkční ženské sterility metodou Mojžíšové pro FT	NZZ PhDr. Miroslav Dobeš	9 000	66	136
Rehabilitační léčba některých druhů ženské sterility metodou Ludmily Mojžíšové	FZS ZU v Plzni	13 200	74	178
Diagnostika a terapie funkčních poruch (manuální terapie) pro FT	Karla Košťálová	15 000	108	139
Diagnostika a terapie funkčních poruch hybného systému	FZS ZU v Plzni	22 000	120	183
Diagnostika a terapie funkčních poruch pohybového systému- měkké a mobil.tech.	Schroth s. r. o.	11 000	128	86
Diagnostika a terapie funkčních poruch hybného systému (manuální terapie)	NCO NZO	16 200	115	141
Diagnostika a terapie funkčních poruch (manuální terapie) pro FT	NZZ PhDr. Miroslav Dobeš	14 500	114	127
Diagnostika a terapie funkčních poruch (manuální terapie) pro FT	Olma R + s. r.o.	15 000	114	132
Manuální lymfodrenáž	NZZ Mgr. Helena	10 000	68	147
Lymfodrenáž pro fyzioterapeuta a maséra	Zdeněk Urban - PROSPORT	4 960	69	72
Manuální lymfodrenáž	Stanislav Flandera	10 000	72	139
Terapie lymfedému - kurz pro FT	NCO NZO	9 800	72	136
Manuální lymfodrenáž pro FT	PhDr. Ingrid Palaščíková	11 500	64	180
Kurz aplikace vývojové kineziologie podle Vojty u hybných poruch v dospělém věku	RL - CORPUS s.r.o.	51 315	140	367
Kurz aplikace vývojové kineziologie podle Vojty u hybných poruch v dětském věku	RL - CORPUS s.r.o.	57 780	190	304
Proprioceptivní neuromuskulární facilitace	Mgr. Petra Bastlová	15 000	96	156
Proprioceptivní neuromuskulární facilitace	NCO NZO	19 260	106	182
Fyzioterapie inkontinentních pacientů - "Ostravský koncept"	Fakultní nemocnice	3 000	12	250
Fyzioterapie u dysfunkce pánevního dna a inkontinence	PhDr. Petra Bendová	5 500	24	229
Fyzioterapie u dysfunkce pánevního dna a inkontinence	PhDr. Ingrid Palaščíková	6 400	24	267

Příl. 6 – pokračování

Metoda Roswithy Brunkow a její využití v prevenci a terapii poruch pohybového aparátu	NZZ - REHASPRING	11 000	36	306
Taping - prevence poruch pohybového aparátu	Stanislav Flandera	2 700	12	225
McKenzie® mechanická diagnostika a terapie hybného systému	Eva Nováková	51 400	74	695
NDT Basic Bobath v pediatrické praxi	čadbt	50 000	190	263
Diagnostika a terapie funkčních poruch pro FT	Věra Verchozinová	20 000	108	185
průměr				207
modus				139
medián				180
minimum				72
maximum				695
sm. Odch				118

Ceny CK byly dohledány na následujících internetových adresách ve dnech 13. –16. 2. 2010:

http://www.rl-corpus.cz/terminy_kurzu.htm
http://www.ipnfa.cz/viewpage.php?page_id=2
<http://www.cadbt.cz/prehledaplan.htm>
<http://verchozinova.ic.cz/vyuka.html>
<http://www.flendera.com/MZCR.htm>
<http://www.rehaspring.cz/kurzy/01050bck.htm>
<http://www.rehaspring.cz/kurzy/01055pdi.htm>
<http://www.fyziop.cz/fyzioPKurzFDP.html>
<http://www.fno.cz/vzdelavani/vzdelavani>
<http://www.prosport.euweb.cz/template-kurzy.html>
http://www.studioletna.cz/index_cz.html
http://rehex-edu.lazne.cz/10-kurz_fppsreh.php
<http://www.csvs.cz/dokumenty/kurzy-celoz-vzdelani-2010-2011.pdf>
<http://www.lasante.cz/pages/cz/kurzy.htm>
<http://www.djk.cz/vyuka-lecba-zenske-sterility-info.html>
<http://www.djk.cz/vyuka-diagnostika-funkcnich-poruch-info.html>
<http://www.mojzisova.cz/>
http://www.zcu.cz/fzs/study/OCV/kurzy_0910.html
<http://www.rehab.cz/rehab/8-Skolici-centrum>

Příl. 7 – Tabulka cen vzdělávacích akcí pořádaných NCO NZO v roce 2009

Vzdělávací akce NCO NZO plánované na rok 2009				
Číslo kurzu	kredity	cena bez DPH (Kč)	cena s DPH (Kč)	cena za 1 kredit
381	12	1 200	1428	119
383	8	1 200	1428	179
384	10	2 500	2975	298
402	9	1 637	1948	216
403	6	1 850	2202	367
404	6	1 850	2202	367
405	6	1 800	2142	357
406	6	1 300	1547	258
407	9	2 500	2975	331
408	9	4 500	5355	595
409	9	1 900	2261	251
410	9	2 700	3213	357
411	6	1 850	2202	367
412	6	1 850	2202	367
413	6	1 850	2202	367
418	9	2 700	3213	357
419	6	1 500	1785	298
420	9	2 700	3213	357
421	6	2 700	3213	536
422	12	8 634	10274	856
424	9	2 100	2499	278
425	12	4 000	4760	397
426	12	3 800	4522	377
427	12	8 163	9714	809
428	9	2 500	2975	331
429	12	4 500	5355	446
431	3	2 500	2975	992
432	9	1 800	2142	238
433	9	1 800	2142	238
430	12	15 000	17850	1488
průměr				426
modus				367
medián				357
minimum				119
maximum				1488
sm.odch.		2802	3334	275